

Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.

► **B****ODLUKA KOMISIJE****od 5. lipnja 2014.****o utvrđivanju ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš EU-a za tekstilne proizvode***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 3677)***(Tekst značajan za EGP)****(2014/350/EU)****(SL L 174, 13.6.2014., str. 45.)**Koju je izmijenila:

Službeni list

br. stranica datum

► **M1** Odluka Komisije (EU) 2017/1392 od 25. srpnja 2017.

L 195 36 27.7.2017.

ODLUKA KOMISIJE

od 5. lipnja 2014.

o utvrđivanju ekoloških kriterija za dodjelu znaka za okoliš EU-a za tekstilne proizvode

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 3677)

(Tekst značajan za EGP)

(2014/350/EU)

Članak 1.

1. Skupina proizvoda „tekstilni proizvodi” obuhvaća:
 - (a) odjeću i dodatke od tekstila: odjeća i dodaci koji se sastoje od najmanje 80 % masenog udjela tekstilnih vlakana u tkanom, netkanom ili pletenom obliku;
 - (b) tekstile za unutarnju uporabu: tekstilni proizvodi za unutarnju uporabu koji se sastoje od najmanje 80 % masenog udjela tekstilnih vlakana u tkanom, netkanom ili pletenom obliku;

- (c) tekstilna vlakna, pređu, tkaninu i pletene proizvode: prijelazni proizvodi namijenjeni uporabi u odjeći i dodacima od tekstila i u tekstilima za unutarnju uporabu, uključujući tkanine za presvlačenje namještaja i inlet madraca prije primjene podloge i obrada povezanih s konačnim proizvodom;
- (d) elemente koji ne sadržavaju vlakna: prijelazni proizvodi koji su ušiveni u odjeću i dodatke od tekstila i tekstile za unutarnju uporabu, uključujući patentne zatvarače, dugmad i druge dodatke te membrane, presvlake i laminate;
- (e) proizvode za čišćenje: tkani ili netkani proizvodi od tekstilnih vlakana koji su namijenjeni mokrom ili suhom čišćenju površina te sušenju kuhinjskog posuđa.

2. Skupina proizvoda „tekstilni proizvodi” ne obuhvaća sljedeće proizvode:

- (a) proizvode namijenjene odlaganju nakon jednokratne uporabe;
- (b) podne obloge obuhvaćene Odlukom Komisije 2009/967/EZ ⁽¹⁾;
- (c) tkanine koje su dio struktura namijenjenih vanjskoj uporabi.

3. Iz skupine proizvoda izuzeti su odjevni predmeti, tkanine i vlakna koji sadržavaju sljedeće:

- (a) električne uređaje ili uređaje koji su sastavni dio električnog strujnog kruga;

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2009/967/EZ od 30. studenog 2009. o utvrđivanju ekoloških mjerila za dodjelu znaka za okoliš Zajednice za tekstilne podne obloge (SL L 332, 17.12.2009., str. 1.).

▼B

- (b) uređaje ili impregnirane tvari namijenjene otkrivanju promjena uvjeta u okolišu ili reakciji na njih.

Članak 2.

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „tekstilna vlakna” znači prirodna vlakna, sintetička vlakna i umjetna celulozna vlakna;
- (b) „prirodna vlakna” znači pamuk i ostala prirodna celulozna vlakna, lan i ostala likova vlakna, vuna i ostala keratinska vlakna;
- (c) „sintetička vlakna” znači akril, elastan, poliamid, poliester i polipropilen;
- (d) „umjetna celulozna vlakna” znači liocelna vlakna, modalna vlakna i viskoza.

Članak 3.

Pri izračunu postotnog udjela tekstilnih vlakana u pogledu „odjeće i dodataka od tekstila” i „tekstila za unutarnju uporabu” ne treba uzimati u obzir punila, podstave, umetke, membrane i presvlake od vlakana obuhvaćene područjem primjene ove Odluke.

Članak 4.

Materijali za punjenje koji nisu napravljeni od tekstilnih vlakana u skladu su s ograničenjima navedenima u kriteriju 10. iz Priloga koji se odnose na pomoćna sredstva, tenzide, biocide i formaldehid.

Članak 5.

Kriteriji za dodjelu znaka za okoliš EU-a na temelju Uredbe (EZ) br. 66/2010 za proizvod koji pripada skupini proizvoda „tekstilni proizvodi” definiranoj člankom 1. ove Odluke i s time povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere utvrđeni su u Prilogu.

▼M1*Članak 6.*

Kriteriji i povezani zahtjevi u pogledu procjene i provjere utvrđeni u Prilogu vrijede 78 mjeseci od dana donošenja ove Odluke.

▼B*Članak 7.*

Za administrativne potrebe skupini proizvoda „tekstilni proizvodi” dodjeljuje se kodni broj „016”.

Članak 8.

Odluku 2009/567/EZ stavlja se izvan snage.

▼B*Članak 9.*

1. Zahtjevi za dodjelu znaka za okoliš EU-a za proizvode obuhvaćene skupinom proizvoda „tekstilni proizvodi” koji su dostavljeni unutar dva mjeseca od dana donošenja ove Odluke mogu se temeljiti na kriterijima utvrđenima Odlukom 2009/567/EZ ili na kriterijima utvrđenima ovom Odlukom. Zahtjeve se ocjenjuje u skladu s kriterijima na kojima se temelje.

2. Dozvole za znak za okoliš dodijeljene u skladu s kriterijima utvrđenima Odlukom 2009/567/EZ mogu se koristiti dvanaest mjeseci od dana donošenja ove Odluke.

Članak 10.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

PRILOG

Kriteriji za dodjelu znaka za okoliš EU-a za tekstilne proizvode te potkategorije prema kojima su podijeljeni u skupine:

Tekstilna vlakna

1. Pamuk i ostala prirodna celulozna vlakna
2. Lan i ostala likova vlakna
3. Vuna i ostala keratinska vlakna
4. Akril
5. Elastan
6. Poliamid
7. Poliester
8. Polipropilen
9. Umjetna celulozna vlakna (liocelna vlakna, modalna vlakna i viskoza)

Komponente i dodaci

10. Punila
11. Presvlake, laminati i membrane
12. Dodaci

Kemikalije i postupci

13. Popis ograničenih tvari (*Restricted Substance List* – RSL)
14. Zamjena opasnih tvari pri bojenju, tisku i završnoj obradi
15. Energetska učinkovitost pranja, sušenja i njegoovanja
16. Postupanje s emisijama u zrak i vodu

Prikladnost za uporabu

17. Promjene veličine tijekom pranja i sušenja
18. Otpornost boje na pranje
19. Otpornost boje na znojenje (kiselo, lužnato)
20. Otpornost boje na mokro trljanje
21. Otpornost boje na suho trljanje
22. Otpornost boje na svjetlost

▼B

23. Otpornost proizvoda za čišćenje na pranje

24. Otpornost tkanina na piling i abraziju

25. Trajnost svojstava

Korporativna društvena odgovornost (KDO)

26. Osnovna načela i prava na poslu

27. Ograničenja u pogledu pjeskarenja traper platna

Dodatne informacije

28. Podaci na znaku za okoliš EU-a

Dodatak 1. sadržava i popis ograničenih tvari (RSL) iz kriterija 13. U njemu se navode ograničenja koja se primjenjuju na opasne tvari koje se mogu koristiti u proizvodnji tekstilnih proizvoda i biti sadržane u konačnom proizvodu.

Kriteriji za dodjelu znaka za okoliš EU-a odražavaju najbolju okolišnu učinkovitost proizvoda na tržištu proizvoda od tekstila. S obzirom na to da su uporaba kemijskih proizvoda i ispuštanje onečišćujućih tvari dio proizvodnog postupka, proizvodom koji nosi znak za okoliš EU-a potrošačima se jamči da je uporaba tih tvari ograničena koliko god je tehnički moguće a da se ne dovodi u pitanje prikladnost za uporabu.

Kriterijima se, kad god je moguće, isključuju ili ograničavaju na najmanju mjeru koncentracije (neophodne za omogućivanje određenih djelovanja i svojstava) tvari koje su identificirane kao opasne ili potencijalno opasne po zdravlje ljudi i okoliš, a koje bi se mogle koristiti u proizvodnji tekstila. Isključivo u slučajevima kada se za tvar očekuje da ispuni očekivanja potrošača u pogledu učinkovitosti ili da ispuni obvezne zahtjeve u pogledu proizvoda (na primjer vatrootpornost) te u slučajevima kada na tržištu nisu dostupne primjenjive i ispitane alternative, odobravaju se odstupanja za tu tvar koja će se uporabiti u proizvodima kojima je dodijeljen znak za okoliš.

Odstupanja se ocjenjuju na osnovi načela predostrožnosti te znanstvenih i tehničkih dokaza, posebno ako su sigurniji proizvodi dostupni na tržištu.

Zahtijeva se provođenje ispitivanja proizvoda na prisutnost ograničenih opasnih tvari kako bi se potrošačima osigurala visoka razina sigurnosti. Nameću se i strogi uvjeti u pogledu postupaka proizvodnje tekstila radi kontroliranja onečišćenja vode i zraka te smanjenja izlaganja radnika rizicima. Provjera sukladnosti s kriterijima formulira se tako da se potrošačima osigura visoka razina sigurnosti, odražava praktična mogućnost za podnositelje zahtjeva da dobiju informacije iz lanca opskrbe te se podnositeljima zahtjeva isključuje mogućnost za oportunizam.

Procjena i provjera

Kako bi se dokazala sukladnost s kriterijima, podnositelj zahtjeva mora dostaviti sljedeće informacije o proizvodu (proizvodima) i njihovu lancu opskrbe:

Tablica 1.

Pregled zahtjeva u pogledu procjene i provjere

Skup kriterija	Izvor provjere
(a) Kriterij za tekstilna vlakna: potpuni sastav materijala u proizvodu (proizvodima) kojim se utvrđuje i dokazuje sukladnost u pogledu tekstilnih vlakana, komponenti i dodataka;	Proizvođači vlakana i komponenti, njihovi dobavljači sirovina i kemikalija te ispitni laboratoriji koji rade u skladu s navedenim ispitnim metodama.
(b) Kemikalije i postupci: tvari, proizvodne recepture i tehnologije koje se primjenjuju u proizvodnji tijekom faza predenja, prethodne obrade, bojenja, tiska i završne obrade te kojima se proizvodu daju specifična kvaliteta i svojstva;	Proizvodni pogoni, njihovi dobavljači kemikalija te ispitni laboratoriji koji rade u skladu s navedenim ispitnim metodama. Prema potrebi se provodi godišnje analitičko ispitivanje proizvoda tijekom razdoblja važenja odobrenja te se ono dostavlja odgovarajućem nadležnom tijelu radi provjere.
(c) Prikladnost za uporabu: Učinkovitost proizvoda kako je utvrđena određenim ispitnim postupcima koji se odnose na postojanost boja u određenim uvjetima, otpornost na piling i abraziju, trajnost odbojnosti, lagano održavanje te vatrootpornost;	Ispitni laboratoriji koji rade u skladu s navedenim ispitnim metodama.
(d) Korporativna društvena odgovornost: Sukladnost dobavljača koji se bave izradom krojeva i proizvodnjom sa standardima Međunarodne organizacije rada, a koje je podnositelj zahtjeva odabrao.	Dokazi neovisne provjere, odnosno pisani dokazi koji se temelje na sustavnom i neovisnom pregledu pogona za izradu krojeva i proizvodnju u okviru sustava osiguranja kvalitete.

U svakom su kriteriju sadržani detaljni zahtjevi u pogledu provjere kojima se od podnositelja zahtjeva traži da sakupi izjave, dokumentaciju, analize, izvješća o ispitivanju i druge dokaze povezane s proizvodima i njihovim opskrbnim lancem.

Valjanost odobrenja temelji se na provjeri koja se provodi nakon podnošenja zahtjeva te, ako je navedeno u kriteriju 13., na ispitivanju proizvoda čije se izvješće dostavlja nadležnim tijelima radi provjere. O svakoj se promjeni dobavljača ili promjeni u proizvodnom pogonu u vezi s odobrenim proizvodima obavješćuju nadležna tijela te im se dostavljaju popratne informacije kako bi provjerili trajnu sukladnost s uvjetima odobrenja.

Nadležna tijela priznaju u prvom redu ispitivanja laboratorija akreditiranih prema normi ISO 17025 i provjere koje obavljaju tijela akreditirana prema normi EN 45011 ili nekoj drugoj jednakovrijednoj međunarodnoj normi.

▼B

Funkcionalna jedinica u odnosu na koju se mjere ulazni i izlazni podaci jest 1 kg tekstilnog proizvoda pri normalnim uvjetima ($65\% \text{ RH} \pm 4\%$ i $20\text{ °C} \pm 2\text{ °C}$; ovi su normativni uvjeti utvrđeni normom ISO 139 Tekstil — standardna atmosfera za kondicioniranje i ispitivanje).

Ako podnositelj zahtjeva koristi certifikacijski sustav kako bi osigurao neovisnu provjeru, odabrani sustav i povezani sustavi za akreditaciju provjeravatelja ispunjavaju opće zahtjeve normi EN 45011 i ISO 17065. Nadležna tijela mogu prema potrebi zahtijevati popratnu dokumentaciju i provoditi neovisne provjere te običi postrojenje.

Nadležnim se tijelima preporučuje da pri ocjenjivanju zahtjeva i praćenju sukladnosti s kriterijima uzimaju u obzir primjenu priznatih sustava za upravljanje okolišem, kao što su EMAS, ISO 14001 i ISO 50001 (napomena: primjena takvih sustava upravljanja nije obvezna).

KRITERIJI ZA DODJELU ZNAKA ZA OKOLIŠ EU-a

Podnositelji zahtjeva dokazuju sukladnost s kriterijima koji su relevantni u odnosu na sastav materijala, kemijske formulacije, proizvodne pogone i prikladnost za uporabu u pogledu proizvoda za koje žele da nose znak za okoliš EU-a.

1. KRITERIJI ZA TEKSTILNA VLAKNA

U ovom su odjeljku utvrđeni zasebni kriteriji za sljedeće vrste vlakana:

- (a) prirodna vlakna: pamuk i ostala prirodna celulozna vlakna, lan i ostala likova vlakna, vuna i ostala keratinska vlakna;
- (b) sintetička vlakna: akril, elastan, poliamid, poliester i polipropilen;
- (c) umjetna celulozna vlakna: liocelna vlakna, modalna vlakna i viskoza.

▼M1

Sva vlakna, uključujući prethodno navedena, mogu se upotrebljavati i ako nisu u skladu s kriterijima za tekstilna vlakna ako takvo vlakno ima masu manju od 5 % ukupne mase proizvoda ili ako pripada umetku ili podstavi. Uz iznimku poliamida i poliestera, kriteriji za tekstilna vlakna ne moraju biti ispunjeni u sljedećim slučajevima:

- i. u pogledu cjelokupnog proizvoda ako vlakna sadržavaju reciklirani udio koji sveukupno iznosi najmanje 70 % masenog udjela svih vlakana u proizvodu,
- ii. u pogledu pojedinačnih vlakana koja čine dio proizvoda sa znakom za okoliš ako vrsta vlakna sadržava najmanje 70 % recikliranog masenog udjela.

Za potrebe računanja postotka pamuka u proizvodu koji mora biti u skladu s kriterijem 1.(a) ili 1.(b) udio recikliranih pamučnih vlakana oduzima se od propisanih minimalnih postotaka, osim u slučaju odjeće za djecu do tri godine.

▼B

U ovom se kontekstu vlakna s recikliranim udjelom definiraju kao vlakna koja potječu iz otpada prije uporabe proizvoda (uključujući iz otpada nastalih u proizvodnji polimera i vlakana, iz ostataka proizvodnje tekstila i odjeće) ili iz otpada nakon uporabe proizvoda (tekstilnih i svih vrsta vlakana i tekstilnih proizvoda te netekstilnog otpada uključujući PET boce i ribarske mreže).

▼B

Izuzevši PET (Poli-etilen-tereftalat – PET) boce koje se koriste za proizvodnju poliestera, reciklirani udio ispunjava zahtjeve kriterija 13. koji se odnosi na RSL. Njime se obuhvaća nasumično godišnje analitičko ispitivanje na prisutnost određenih skupina tvari.

Procjena i provjera u pogledu recikliranog udjela: Reciklirani udio sljediv je do ponovne prerade sirovine. To se provjerava primjenom postupka certificiranja nadzornog lanca koji provodi neovisna treća strana ili uvidom u dokumentaciju koju dostavljaju dobavljači sirovina i prerađivači. Ako se tako zahtijeva u kriteriju 13., proizvođači vlakana i dobavljači sirovina dostavljaju izjave i rezultate laboratorijskog ispitivanja.

Kriterij 1. Pamuk i ostala prirodna celulozna vlakna (uključujući kapok)

Pamuk i ostala prirodna celulozna vlakna (dalje u tekstu pamuk) sadržavaju minimalni udio bilo organskog pamuka (vidjeti kriterij 1.(a)) bilo pamuka u čijem je uzgoju primijenjen integrirani pristup tretiranju štetočina (Integrated Pest Management – IPM, odnosno IPM pamuk) (vidjeti kriterij 1.(b)). Osim toga:

- Sav konvencionalno proizveden pamuk i IPM pamuk u skladu su s ograničenjima u pogledu uporabe pesticida iz kriterija 1.c.

▼M1

- Samo ako se tvrdnja o organskom pamuku daje u skladu s kriterijem 28. za proizvodnu normu 1.(a), sav konvencionalni pamuk i pamuk u čijem je uzgoju primijenjen integrirani pristup tretiranju štetočina (IPM) koji se miješaju s organskim pamukom moraju potjecati od vrsta koje nisu genski modificirane;
- U svrhu izračuna postotka pamuka u proizvodu potrebnog za usklađenost s kriterijem 1.(b) sav udio organskih pamučnih vlakana oduzima se od propisanog minimalnog postotka;
- Sav organski pamuk i pamuk u čijem je uzgoju primijenjen integrirani pristup tretiranju štetočina (IPM) moraju biti potpuno sljedivi u skladu s kriterijem 1.d, a prihvaćena provjera temelji se na godišnjoj količini kupljenog pamuka ili sastavu konačnog proizvoda;

▼B

- Odjeća za dojenčad starosti do 3 godine sadržava najmanje 95 % organskog pamuka;

U pogledu proizvoda koji udovoljavaju određenim graničnim vrijednostima udjela organskog i IPM pamuka dopušta se prikazivanje dodatnog teksta uz znak za okoliš EU-a kojim se priopćuje postotak tog udjela. U kriteriju 28. navode se smjernice.

1.(a) Standard ekološke proizvodnje

Osim u odnosu na proizvode navedene u nastavku, najmanje 10 % pamuka uzgaja se u skladu sa zahtjevima utvrđenima Uredbom (EZ) br. 834/2007 ⁽¹⁾, američkim Nacionalnom programom ekološke proizvodnje (National Organic Programme – NOP) ili jednakovrijednim pravnim obvezama koje su utvrdili trgovinski partneri EU-a. Organski pamuk može sadržavati ekološki uzgojen pamuk i prijelazni organski pamuk.

Pamuk u sljedećim proizvodima sastoji se od najmanje 95 % organskog pamuka: majice kratkih rukava, ženske majice bez rukava, muške košulje za neformalnu uporabu, traperice, pidžame i spavaćice, donje rublje i čarape.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 834/2007 od 28. lipnja 2007. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda i stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 2092/91 (SL L 189, 20.7.2007., str. 1.).

▼B

Procjena i provjera: Neovisno tijelo za kontrolu trebalo bi provesti certifikaciju udjela organskog pamuka kojom se potvrđuje da je on proizveden u skladu sa zahtjevima u pogledu proizvodnje i provjere utvrđenima Uredbom (EZ) br. 834/2007, američkim Nacionalnim programom organske proizvodnje (National Organic Programme – NOP) ili onima koje su utvrdili drugi trgovinski partneri. Provjera se obavlja jednom godišnje, za svaku zemlju podrijetla.

▼M1

Za konvencionalni pamuk i pamuk u čijem je uzgoju primijenjen integrirani pristup tretiranju štetočina (IPM) koji se miješaju s organskim pamukom, kao dokaz sukladnosti prihvaća se kvalitativno ispitivanje probira na uobičajene genske modifikacije koje je provedeno u skladu s referentnim metodama EU-a za analizu genski modificiranih organizama⁽¹⁾ i koje pokazuje nepostojanje genski modificiranih organizama. Ispitivanja se provode na uzorcima sirovog pamuka iz svake zemlje podrijetla prije nego prođe mokru obradu. Kao dokaz sukladnosti prihvaća se certificiranje pamuka u čijem je uzgoju primijenjen integrirani pristup tretiranju štetočina (IPM) u okviru sustava kojima se isključuje genski modificirani pamuk.

▼B

1.(b) Proizvodnja pamuka u skladu s načelima IPM-a

Najmanje 20 % pamuka uzgaja se u skladu s načelima IPM-a kako ih je definirala Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (*Food and Agricultural Organisation* – FAO) u okviru programa IPM-a ili sustava integrirane kontrole usjeva (*Integrated Crop Management* – ICM) koji integrira načela IPM-a te je u skladu s ograničenjima u pogledu uporabe pesticida iz kriterija 1.(c).

U sljedećim proizvodima najmanji postotak pamuka koji se uzgaja u skladu s načelima IPM-a kako su prethodno definirani je 60 %: majice kratkih rukava, ženske majice bez rukava, muške košulje za neformalnu uporabu, traperice, pidžame i spavaćice, donje rublje i čarape.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja dokaz o tome da su pamuk uzgajali poljoprivrednici koji su sudjelovali u službenim programima osposobljavanja koje provodi FAO UN-a ili državnim programima IPM-a i ICM-a i/ili da su prošli službeni pregled u okviru certificiranih sustava IPM-a koji obavlja treća strana. ► **M1** Provjera se obavlja jednom godišnje za svaku zemlju podrijetla ili na temelju certificiranja sveg pamuka u čijem je uzgoju primijenjen integrirani pristup tretiranju štetočina (IPM) kupljenog radi proizvodnje proizvoda. ◀

Sukladnost s uvjetom ograničenja uporabe pesticida ne zahtijeva se kod sustava kojima se zabranjuje uporaba tvari navedenih u kriteriju 1.(c) te ako se provodi ispitivanje ili su dostavljene izjave poljoprivrednika i/ili skupina poljoprivrednika proizvođača o nekorisćenju, koje je provjerilo tijelo za kontrolu tijekom obilazaka pogona, a koje je dobilo akreditaciju nacionalnih vlada ili priznatih sustava certificiranja za ekološku odnosno IPM proizvodnju.

▼M1**▼B**

1.(c) Ograničenja uporabe pesticida koja se primjenjuju na konvencionalni i IPM pamuk

Sav pamuk korišten u tekstilnim proizvodima koji nose znak za okoliš, osim organskog pamuka i pamuka iz programa IPM-a koji su izuzeti u točki 1.(b), uzgaja se bez uporabe bilo koje od sljedećih tvari:

⁽¹⁾ Europska komisija, *European Union Reference Laboratory for GM Food and Feed – Qualitative GMO detection PCR methods*, <http://gmo-crl.jrc.ec.europa.eu/gmomethods/> (Referentni laboratorij Europske unije za genski modificiranu hranu i hranu za životinje – Metode lančane reakcije polimerazom za kvalitativno otkrivanje genski modificiranih organizama).

▼ M1

Aldikarb, aldrin, kamfeklor (toksafen), kaptafol, klordan, 2,4,5-*T*, klor-dimeform, cipermetrin, DDT, dieldrin, dinoseb i njegove soli, endosulfan, endrin, heptaklor, heksaklorbenzen, heksaklorcikloheksan (svi izomeri), metamidofos, metilparation, monokrotofos, neonikotinoidi (klotianindin, imidaklopid, tiametoksam), paration, pentaklorfenol.

Ukupna količina navedenih pesticida otkrivenih prilikom ispitivanja pamuka ne smije biti veća od 0,5 ppm.

▼ B

Procjena i provjera: Pamuk se ispituje na prisutnost navedenih tvari. Izvješće o ispitivanju temelji se na sljedećim ispitnim metodama, prema potrebi:

- US EPA 8081 B (organoklorovi pesticidi, korištenjem ultrazvučne ili Soxhletove ekstrakcije i nepolarnih otapala (izo-oktan ili heksan)),
- US EPA 8151 A (klorirani herbicidi, korištenjem metanola),
- US EPA 8141 B (organofosforni spojevi),
- US EPA 8270 D (poluhlapivi organski spojevi).

Ispitivanje se provodi na uzorcima sirovog pamuka iz svake zemlje podrijetla te prije nego prođe mokru obradu. Za svaku se zemlju podrijetla ispitivanje provodi na sljedećoj osnovi:

- i. ako se koristi samo jedna pošiljka pamuka godišnje, uzorak se uzima iz nasumično odabrane bale,
- ii. ako se koriste dvije ili više pošiljaka pamuka godišnje, kombinirani uzorci uzimaju se iz 5 % bala.

Ne treba ispitivati pamuk ako je on certificiran u okviru sustava IPM-a kojim se zabranjuje uporaba navedenih tvari.

1.(d) **Zahtjevi u pogledu sljedivosti koji se primjenjuju na organski i IPM pamuk**

Sav pamuk koji se uzgaja u skladu s normama u organskoj i IPM proizvodnji te se koristi za proizvodnju tekstilnih proizvoda sa znakom za okoliš slijedi se od točke provjere proizvodne norme najmanje do točke proizvodnje neobrađene tkanine.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dokazuje sukladnost sa zahtjevom u pogledu najmanjeg udjela pamuka bilo za godišnji obujam kupljenog pamuka bilo za mješavinu pamuka koja je korištena za proizvodnju konačnog (konačnih) proizvoda te za svaku proizvodnu liniju:

▼ M1

- i. na godišnjoj osnovi: dostavljaju se evidencija o transakcijama i/ili računi kojima se dokazuje količina pamuka kupljenog od poljoprivrednika ili skupina proizvođača na godišnjoj osnovi i/ili ukupna masa certificiranog pamuka do proizvodnje neobrađene tkanine.
- ii. na osnovi konačnog proizvoda: dostavlja se dokumentacija o količini pamuka upotrijebljenog u svakom konačnom proizvodu od faze pređenja i/ili faze proizvodnje tkanina. U svim dokumentima upućuje se na tijelo za kontrolu ili izdavatelja certifikata za različite oblike pamuka.

▼B**Kriterij 2. Lan i ostala likova vlakna (uključujući konoplju, jutu i ramiju)**

- 2.(a) Lan i ostala likova vlakna namaču se u okolišnim uvjetima i bez utroška toplinske energije.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu poljoprivrednika i/ili tvornica za preradu lana koje dostavljaju vlakno o načinu namakanja.

- 2.(b) Ako se primjenjuje namakanje, otpadna se voda iz bazena za namakanje obrađuje tako da se KPK (kemijska potrošnja kisika) ili UOU (ukupni organski ugljik) smanje za najmanje 75 % za vlakna konoplje i za najmanje 95 % za lanena i ostala likova vlakna.

Procjena i provjera: Ako se primjenjuje namakanje, podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju primjenom sljedeće ispitne metode: ISO 6060 (KPK).

Kriterij 3. Vuna i ostala keratinska vlakna (uključujući vunu ovce i janjeta te dlaku deve, alpake i koze)

- 3.(a) U pogledu koncentracija ekto paraziticida u sirovoj vuni prije čišćenja ne premašuju se ukupni zbrojevi iz tablice 2.

Ovi se zahtjevi ne primjenjuju ako je moguće podastrijeti i dokumentarni dokaz kojim se utvrđuje identitet poljoprivrednika koji proizvode najmanje 75 % predmetnih vunelih i keratinskih vlakana te provesti neovisnu provjeru na temelju obilazaka pogona kojima se utvrđuje da prethodno navedene tvari nisu korištene na predmetnim poljima ili dane predmetnim životinjama.

Tablica 2.

Ukupni zbroj ograničenja u pogledu koncentracija ekto paraziticida u vuni

Skupine ekto paraziticida	Ukupni zbroj graničnih vrijednosti
γ -heksaklorocikloheksan (lindan), α -heksaklorocikloheksan, β -heksaklorocikloheksan, δ -heksaklorocikloheksan, aldrin, dieldrin, endrin, p, p'-DDT, p, p'-DDD.	0,5 ppm
Cipermetrin, deltametrin, fenvalerat, cihalotrin, flumetrin.	0,5 ppm
Diazinon, propetamfos, klorfenvinfos, diklorfenthion, klorpirifos, fenklorfos	2 ppm
Diflubenzuron, triflumuron, diciklanil	2 ppm

Odobrava se odstupanje od zahtjeva u pogledu ispitivanja vune postrojenjima za čišćenje vune koja rade na principu zatvorene petlje, bez ispuštanja otpadnih voda te koja prethodno spomenute ekto paraziticide, eventualno prisutne u ostacima od čišćenja i mulju, razgrađuju spaljivanjem, no ona moraju biti u skladu s najmanje dvije mjere iz 3.(c).

▼ **M1**

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja prethodno navedenu dokumentaciju ili prikuplja izvješća o ispitivanju primjenom sljedeće ispitne metode: nacrt ispitne metode 59. IWTO-a. Ispitivanje se provodi na pošiljkama poljoprivrednika ili prodajnim pošiljkama sirove vune prema zemlji podrijetla (ako je miješana) te prije bilo kakve mokre obrade. Ispituje se najmanje jedan kompozitni uzorak iz pošiljke poljoprivrednika ili prodajnih pošiljaka iz svake zemlje podrijetla po pošiljci namijenjenoj obradi. Kompozitni se uzorak treba sastojati od:

- i. vlakana vune iz najmanje 10 nasumično odabranih pošiljaka poljoprivrednika ili prodajnih pošiljaka (prema zemlji podrijetla) ako je u pošiljci namijenjenoj obradi više od 10 prodajnih pošiljaka za tu zemlju podrijetla,
- ii. jednog uzorka po prodajnoj pošiljci ili pošiljci poljoprivrednika (ovisno koja je manja) koji služi za pošiljku namijenjenu obradi ako je u pošiljci namijenjenoj obradi manje od 10 prodajnih pošiljaka za tu zemlju podrijetla.

Kao alternativa mogu se dostaviti izvješća o ispitivanju za sve pošiljke poljoprivrednika ili prodajne pošiljke u pošiljci namijenjenoj obradi.

Ako se primjenjuje odstupanje, tada podnositelj zahtjeva dostavlja dokaz kojim se potvrđuje konfiguracija postrojenja za čišćenje te izvješća o laboratorijskim ispitivanjima kojima se dokazuje razgradnja ektoparazitica eventualno prisutnih u ostacima od čišćenja i mulju.

▼ **B**

- 3.(b) Postupcima čišćenja vune smanjuje se udio KPK u otpadnim vodama tako što se povećava uklanjanje nečistoće i uporaba masti, nakon čega slijedi pročišćavanje u skladu s vrijednošću iz tablice 3. u postrojenju ili izvan njega. Sljedeće se granične vrijednosti KPK-a primjenjuju na grubo i fino čišćenje masne vune. Fina se vuna definira kao merino vuna, čiji je promjer vlakana $\leq 23,5$ mikrona.

Tablica 3.

Vrijednosti KPK-a u otpadnim vodama od čišćenja vune koje se konačno ispuštaju

Vrsta vune	Konačno ispuštanje u okoliš (g KPK/kg masne vune)
Gruba vuna	25 g/kg
Fina vuna	45 g/kg

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja relevantne podatke i izvješća o ispitivanju koja se odnose na ovaj kriterij primjenom sljedeće ispitne metode: ISO 6060. Podacima se dokazuje sukladnost u pogledu postrojenja za čišćenje vune, a ako se otpadna voda pročišćava izvan postrojenja, u pogledu subjekta koji obavlja pročišćavanje otpadnih voda. Sukladnost s ovim kriterijem temelji se na mjesečnim prosjecima za šest mjeseci koji prethode zahtjevu.

- 3.(c) Postrojenja za čišćenje vune provode najmanje jednu od sljedećih mjera da ostvare povrat vrijednosti iz oksidirane masti, vlakna, vunskog znoja ili mulja iz postupaka u postrojenjima za čišćenje vune, koja se koriste za proizvodnju proizvoda od vune sa znakom za okoliš:
 - i. uporaba radi prodaje u obliku kemijske sirovine,
 - ii. proizvodnja komposta ili tekućeg gnojiva,

▼B

iii. izrada proizvoda poput građevnih materijala,

iv. obrada i uporaba energije anaerobnom razgradnjom ili spaljivanjem.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće i bilješke o prijenosu otpada kojima se potvrđuje vrsta i količina oporabljjenog otpada te primijenjeni način uporabe.

Kriterij 4. Akril

- 4.(a) Emisije akrilonitrila u zrak (tijekom polimerizacije i sve do otopine spremne za pređenje), izražene kao godišnji prosjek, moraju biti manje od 1,0 g po kilogramu proizvedenog vlakna.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu dokumentaciju i/ili izvješća o ispitivanju kojima dokazuje sukladnost s ovim kriterijem te izjavu o sukladnosti proizvođača vlakana.

- 4.(b) Emisije u zrak N,N-dimetilacetimida (127-19-5) na radnom mjestu tijekom polimerizacije i pređenja ne premašuju indikativne granične vrijednosti izloženosti na radnom mjestu (GVI) od 10,0 ppm.

Procjena i provjera: Vrijednosti emisija treba mjeriti u procesnim fazama u kojima se tvari koriste, izražene kao osmosatna prosječna vrijednost (srednja vrijednost smjenske izloženosti). Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima i podatke o praćenju proizvođača vlakana kojima se dokazuje sukladnost s ovim kriterijem.

Kriterij 5. Elastan

- 5.(a) Organsko-kositreni spojevi ne koriste se za proizvodnju vlakana.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o nekorisćenju proizvođača vlakana.

- 5.(b) Emisije u zrak sljedećih tvari na radnom mjestu tijekom polimerizacije i pređenja ne premašuju sljedeće indikativne granične vrijednosti profesionalne izloženosti (GVI):

i. difenilmetan-4,4'-diizocijanat (101-68-8) 0,005 ppm

ii. toluen-2,4-diizocijanat (584-84-9) 0,005 ppm

iii. N,N-dimetilacetamid (127-19-5) 10,0 ppm

Procjena i provjera: Vrijednosti emisija treba mjeriti u procesnim fazama u kojima se tvari koriste, izražene kao osmosatna prosječna vrijednost (srednja vrijednost smjenske izloženosti). Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima i podatke o praćenju proizvođača vlakana kojima se dokazuje sukladnost s ovim kriterijem.

Kriterij 6. Poliamid (ili najlon)

Proizvodi od poliamida u skladu su s najmanje jednom proizvodnom normom iz podkriterija 6.(a) i 6.(b).

U pogledu proizvoda koji udovoljavaju minimalnim graničnim vrijednostima za reciklirani udio dopušta se prikazivanje dodatnog teksta uz znak za okoliš kojim se priopćuje postotak udjela. U kriteriju 28. navode se smjernice.

▼B

- 6.(a) Proizvodna norma 1.: Minimalni reciklirani udio.

Vlakna se proizvode primjenom minimalnog udjela najlona od 20 % koji je recikliran iz otpada prije uporabe proizvoda i otpada nakon uporabe proizvoda.

Procjena i provjera: Reciklirani je udio sljediv do ponovne prerade sirovine. To se provjerava primjenom neovisnog sustava certificiranja lanca nadzora ili dokumentacijom koju dostavljaju dobavljači sirovina i prerađivači.

- 6.(b) Proizvodna norma 2.: Emisije N₂O nastale tijekom proizvodnje monomera.

Emisije N₂O u zrak tijekom proizvodnje monomera najlona, izražene kao godišnji prosjek, ne premašuju 9 g N₂O po kilogramu kaprolaktama (za najlon 6) ili adipinske kiseline (za najlon 6,6).

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja dokumentaciju ili izvješća o ispitivanju kojima na temelju podataka o praćenju dokazuje sukladnost te izjavu o sukladnosti proizvođača vlakana i njihovih dobavljača sirovina.

Kriterij 7. Poliester

Tekstilni proizvodi koji su prvenstveno namijenjeni prodaji potrošačima u skladu su s podkriterijima (a) i (b). Tekstilni proizvodi koji su prvenstveno namijenjeni prodaji kupcima u gospodarskom i javnom sektoru u skladu su s podkriterijem (a) i podkriterijem (b) ili (c).

U pogledu proizvoda koji udovoljavaju minimalnim graničnim vrijednostima za reciklirani udio dopušta se prikazivanje dodatnog teksta uz znak za okoliš kojim se priopćuje postotak tog udjela. U kriteriju 28. navode se smjernice.

- 7.(a) Razina antimona u poliesterskim vlaknima ne premašuje 260 ppm. U pogledu ovog zahtjeva odobrava se odstupanje za vlakna poliestera koja su proizvedena od recikliranih PET boca.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o nekorisćenju ili izvješće o ispitivanju primjenom sljedeće ispitne metode: neposredno određivanje atomskom apsorpcijskom spektrometrijom ili masenom spektrometrijom induktivno vezane plazme (Inductively Coupled Plasma – ICP). Pokus se izvodi na kompozitnom uzorku sirovih vlakana prije mokre obrade. Dostavlja se izjava u pogledu vlakana proizvedenih od recikliranih PET boca.

- 7.(b) Vlakna se proizvode korištenjem minimalnog udjela PET-a koji je recikliran iz otpada prije uporabe proizvoda i otpada nakon uporabe proizvoda. Sortirana vlakna sadržavaju minimalni udio od 50 %, a filament vlakna minimalni udio od 20 %. Na mikrovlakna se ne primjenjuje ovaj zahtjev te su ona umjesto toga u skladu s točkom (c).

Procjena i provjera: Reciklirani je udio sljediv do ponovne prerade sirovine. To se provjerava primjenom neovisnog sustava certificiranja lanca nadzora ili dokumentacijom koju dostavljaju dobavljači sirovina i prerađivači.

- 7.(c) Emisije HOS-a (hlapivih organskih spojeva) tijekom proizvodnje vlakana poliestera uključujući točkaste izvore i fugitivne emisije, izražene kao godišnji prosjek, ne premašuju 1,2 g po kilogramu za otpatke PET-a i 10,3 g po kilogramu za filament vlakna.

▼B

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja podatke o praćenju i/ili izvješća o ispitivanju kojima dokazuje sukladnost s EN 12619 ili normama s jednakovrijednom ispitnom metodom. Mjesečni se prosjeci ukupnih emisija organskih spojeva u pogonima koji proizvode proizvode sa znakom za okoliš dostavljaju za najmanje šest mjeseci koji prethode zahtjevu.

Kriterij 8. Polipropilen

Pigmenti na bazi olova ne koriste se.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o nekorisćenju.

Kriterij 9. Umjetna celulozna vlakna (uključujući viskozu, modalna vlakna i liocelna vlakna)

Podkriteriji koji se odnose na proizvodnju celuloze

- 9.(a) Najmanje 25 % celuloznih vlakana proizvodi se od drva koje je uzgajano u skladu s načelima održivog gospodarenja šumama kako ih je definirala organizacija UN-a „FAO”. Preostala količina celuloznih vlakna je iz celuloze koja potječe iz zakonski reguliranih šumskih rasadnika i plantaža.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva od proizvođača vlakana dobiva valjane certifikate o lancu nadzora koji je certificirala neovisna strana, a kojima se dokazuje da su drvena vlakna uzgajana u skladu s načelima održivog gospodarenja šumama i/ili potječu od zakonski reguliranih izvora. U okviru neovisnog sustava certificiranja prihvaćaju se FSC, PEFC ili jednakovrijedni sustavi.

Proizvođač vlakna dokazuje da su poštovani postupci detaljnog pregleda kako je navedeno u Uredbi (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ kako bi se osiguralo da je drvo dobiveno na legalni način. Kao dokaz o zakonski reguliranom izvoru prihvaćaju se dozvole koje su izdane na temelju sustava važećeg zakona EU-a o šumama, gospodarenja šumama i trgovine šumskim proizvodima (Forest Law Enforcement, Governance and Trade – FLEGT) ili Konvencije UN-a o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje flore i faune (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora – CITES) i/ili certifikati sustava certificiranja treće strane.

- 9.(b) Celuloza proizvedena od pamučnog lintersa najmanje ispunjava zahtjeve kriterija 1.(a) ili kriterija 1.(b) koji se odnose na pamuk.

Procjena i provjera: Kako je navedeno u odgovarajućim kriterijima.

- 9.(c) Celuloza koja se koristi za proizvodnju vlakana bijeli se bez uporabe elementarnog klora. Tako dobivena ukupna količina klora i organski vezanog klora u gotovim vlaknima (OX) ne premašuje 150 ppm, a u otpadnim vodama nastalim nakon proizvodnje celuloze (AOX) ne premašuje 0,170 kg po ADt celuloze.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 995/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o utvrđivanju obveza subjekata koji stavljaju u promet drvo i drvne proizvode (SL L 295, 12.11.2010., str. 23.).

▼B

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješće o ispitivanju kojim dokazuje sukladnost sa zahtjevom u pogledu OX-a ili AOX-a primjenom prikladne ispitne metode: OX: ISO 11480 (kontrolirano izgaranje i mikrokulometrija).

AOX: ISO 9562

- 9.(d) Najmanje 50 % celuloze koja se koristi za proizvodnju vlakana nabavlja se od tvornica topljive celuloze koje ostvare povrat vrijednosti iz potrošnih procesnih tekućina bilo:

i. proizvodnjom električne energije i pare u pogonu

ii. bilo proizvodnjom kemijskih nusproizvoda.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja popis dobavljača celuloze koji dobavljaju sirovine za proizvodnju vlakana te udio celuloze koju dobavljaju. Dostavljaju se dokumentacija i dokaz kojima se potvrđuje da predmetni postotak dobavljača ima u odgovarajućim proizvodnim pogonima ugrađenu odgovarajuću opremu za proizvodnju energije i/ili uporabu nusproizvoda te uvedene proizvodne sustave.

Podkriteriji koji se odnose na proizvodnju vlakana

- 9.(e) Kod viskoznih i modalnih vlakana, udio sumpora u emisijama sumpornih spojeva u zrak pri postupcima proizvodnje vlakana, izražen kao godišnji prosjek, ne smije premašiti sljedeće vrijednosti u pogledu učinkovitosti iz tablice 4.

Tablica 4.

Vrijednosti emisija sumpora za viskozna i modalna vlakna

Vrsta vlakna	Vrijednost u pogledu učinkovitosti (g S/kg)
Sortirano vlakno	30 g/kg
Filament vlakno	
— serijsko pranje	40 g/kg
— integrirano pranje	170 g/kg

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja detaljnu dokumentaciju i/ili izvješća o ispitivanju kojima dokazuje sukladnost s ovim kriterijem te izjavu o sukladnosti.

2. KRITERIJI KOJI SE ODNOSI NA KOMPONENTE I DODATKE

Kriteriji iz ovog odjeljka primjenjuju se na komponente i dodatke koji čine dio konačnog proizvoda.

Kriterij 10. Punila

- 10.(a) Materijali za punjenje koji se sastoje od tekstilnih vlakana u skladu su s kriterijima za tekstilna vlakna (1 – 9), prema potrebi.

▼B

- 10.(b) Materijali za punjenje u skladu su sa zahtjevima u pogledu RSL-a za biocide i formaldehid koji se koriste za tekstil (vidjeti Dodatak 1.).
- 10.(c) Deterdženti i druge kemikalije koje se koriste za pranje punila (paperje, perje, prirodna ili umjetna vlakna), u skladu su sa zahtjevima u pogledu RSL-a za pomoćne kemikalije i deterdžente, omekšivače tkanina i kompleksirajuća sredstva (vidjeti Dodatak 1.).

Procjena i provjera: Kako je navedeno u odgovarajućim kriterijima.

Kriterij 11. Presvlake, laminati i membrane

- 11.(a) Komponente izrađene od poliuretana u skladu su s kriterijem za tekstilna vlakna 5.(a) koje se odnosi na organski kositar te kriterijem 5.(b) koji se odnosi na izloženost aromatskim diizocijanatima i dimetilacetamidu na radnom mjestu.
- 11.(b) Komponente izrađene od poliestera u skladu su s kriterijima za tekstilna vlakna 7.(a) i 7(c) u pogledu udjela antimona i emisija HLS-eva tijekom polimerizacije.
- 11.(c) Polimeri su u skladu s ograničenjem g(v) popisa RSL koji se nalazi u Dodatku 1. ovoj Odluci.

Procjena i provjera: Kako je navedeno u odgovarajućim kriterijima i/ili Dodatku 1. ovoj Odluci.

Kriterij 12. Dodaci

Komponente od metala i plastike poput patent zatvarača, dugmadi i kopči u skladu su sa zahtjevima u pogledu popisa RSL za dodatke (vidjeti Dodatak 1.)

Procjena i provjera: Kako je navedeno u odgovarajućim kriterijima.

3. KRITERIJI KOJI SE ODNOSE NA KEMIČKE I POSTUPKE

Kriteriji u ovome odjeljku primjenjuju se prema potrebi na sljedeće faze proizvodnje:

- i. predenje
- ii. oblikovanje tkanine
- iii. prethodna obrada
- iv. bojenje
- v. tisak
- vi. završna obrada
- vii. izrada krojeva i proizvodnja

Osim ako je navedeno drukčije, ovi se kriteriji, uključujući zahtjeve u pogledu nasumičnog ispitivanja, primjenjuju i na vlakna s recikliranim udjelom.

Kriterij 13. Popis ograničenih tvari (Restricted Substance List – RSL)

13.(a) Opći zahtjevi

Konačni proizvod i proizvodne recepture koje se koriste za proizvodnju konačnog proizvoda ne sadržavaju opasne tvari navedene u popisu ograničenih tvari u ili iznad navedenih graničnih vrijednosti koncentracija ili u skladu s navedenim ograničenjima. RSL je moguće pronaći u Dodatku 1. Ograničenja iz RSL-a imaju prednost pred odstupanjima navedenima u tablici 6. kriterija 14.

RSL se priopćava dobavljačima i posrednicima odgovornima za proizvodne faze pređenja, bojenja, tiska i završne obrade. Zahtjevi u pogledu provjere i ispitivanja navedeni su u RSL-u za svaku proizvodnu fazu i za konačni proizvod.

Laboratorijsko se ispitivanje prema potrebi provodi na svakoj proizvodnoj liniji, na temelju nasumičnog uzorkovanja. Ispitivanje se provodi svake godine tijekom razdoblja važenja odobrenja kako bi se dokazala trajna sukladnost s RSL-om.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izjavu o sukladnosti s RSL-om koju potkrepljuje dokazima povezanim s tvarima i proizvodnim recepturama koji se koriste za proizvodnju konačnog proizvoda. Zahtjevi su navedeni u RSL-u i obuhvaćaju izjave dobivene od osoba odgovornih za povezane proizvodne faze, izjave dobavljača kemikalija i rezultate ispitivanja u laboratorijskoj analizi uzoraka konačnog proizvoda. Uz izjave dobivene na temelju proizvodnih faza dostavljaju se sigurnosno-tehnički listovi (STL) u vezi s proizvodnim recepturama te, prema potrebi, izjave dobavljača kemikalija. STL sastavlja se u skladu sa smjernicama iz odjeljaka 2., 3., 9., 10., 11 i 12. Priloga II. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ (Smjernice za sastavljanje sigurnosno-tehničkih listova). Nepotpune STL-ove treba dopuniti izjavama dobavljača kemikalija.

Laboratorijska analiza konačnog proizvoda provodi se na reprezentativni način u pogledu odobrenih proizvodnih linija ako se tako zahtjeva u STL-u te u skladu s navedenim ispitnim metodama. Ispitivanje se prema potrebi provodi neposredno nakon podnošenja zahtjeva i zatim jednom godišnje na svakoj proizvodnoj liniji na temelju nasumično odabranog uzorka, a rezultate se potom priopćava mjerodavnom nadležnom tijelu. Prihvaćaju se podaci ispitivanja koji su prikupljeni za potrebe postizanja sukladnosti s RSL-om za sektor te ostali sustavi ako su ispitne metode jednakovrijedne i primijenjene na reprezentativnom uzorku konačnog proizvoda.

Neuspjeh ostvaren na ispitivanju tijekom razdoblja važenja odobrenja ima za posljedicu provođenje ponovnog ispitivanja određene proizvodne linije. Ako drugo ispitivanje ne uspije, odobrenje dano za određenu proizvodnu liniju ukida se. Tada treba izvršiti popravne radnje kako bi se odobrenje ponovno izdalo.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EEZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str 1.).

▼B

- 13.(b) Posebno zabrinjavajuće tvari (Substances of Very High Concern – SVHC)

▼M1

Osim ako je odstupanje izričito navedeno, konačni proizvod, uključujući bilo koju komponentu ili dodatak, ne sadržava tvari koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

- i. ispunjavaju kriterije iz članka 57. Uredbe (EZ) br. 1907/2006,
- ii. identificirane su u skladu s postupkom opisanom u članku 59. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 1907/2006, kojim se utvrđuje popis posebno zabrinjavajućih tvari predloženih za uvrštenje.

To se primjenjuje na tvari koje se koriste kako bi dale određena svojstva konačnom proizvodu i na tvari koje su namjerno korištene u proizvodnim formulama.

Ne odobrava se odstupanje u pogledu posebno zabrinjavajućih tvari koje su prisutne u predmetu od tekstila ili u bilo kojem homogenom dijelu proizvoda od tekstila u koncentracijama višim od 0,10 % masenog udjela.

▼B

Procjena i provjera: Tvari i recepture koji se koriste u svakoj proizvodnoj fazi analiziraju se prema najnovijoj inačici popisa kandidata koji je objavila Europska agencija za kemikalije (European Chemicals Agency – ECHA). Podnositelj zahtjeva u svakoj proizvodnoj fazi prikuplja izjave o sukladnosti uz koje dostavlja i dokumentaciju o izvršenoj analizi.

Ako je odobreno odstupanje, podnositelj zahtjeva u tom slučaju dokazuje da je uporabljena tvar sukladna s graničnim vrijednostima koncentracija i uvjetima odstupanja utvrđenima RSL-om.

▼M1

Kriterij 14. Zamjena opasnih tvari i smjesa koje se upotrebljavaju pri bojenju, tisku i završnoj obradi

Tvari i smjese koje se nanose na tkanine i pletene proizvode tijekom bojenja, tiska i završne obrade, a koje ostaju na konačnom proizvodu te koje u skladu Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ ispunjavaju kriterije za razvrstavanje u razrede opasnosti ili oznake upozorenja navedene u tablici 5. ne koriste se, osim ako je izričito odobreno odstupanje u pogledu njih. Ta se ograničenja primjenjuju i na funkcionalne tvari koje su dodane sintetičkim vlaknima i umjetnim celuloznim vlaknima tijekom njihove proizvodnje. Taj se kriterij primjenjuje na kemikalije upotrijebljene u proizvodnji u obliku u kojem se nanose na proizvod, bilo kao tvari bilo kao smjese.

▼B

- 14.(a) Ograničenja u pogledu razvrstavanja prema opasnosti

Ograničenja u pogledu razvrstavanja prema opasnosti navode se u tablici 5. Najnovija pravila Europske unije o razvrstavanju imaju prednost pred razvrstavanjima prema oznakama opasnosti i upozorenja navedenima na popisu. Podnositelji zahtjeva stoga osiguravaju da se sva razvrstavanja temelje na najnovijim pravilima o razvrstavanju.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

▼B

Uporaba tvari ili smjesa koje preradom promijene svoja svojstva (npr. nisu više biorasplođive, promijene kemijski sastav) u tolikoj mjeri da se utvrđena opasnost više ne primjenjuje, izuzima se od gornjih zahtjeva. Time se obuhvaćaju polimeri koji su preinačeni kako bi dali određeno svojstvo i monomeri ili aditivi koji postaju kovalentno povezani s polimerima.

Tablica 5.

Ograničena razvrstavanja prema oznakama opasnosti i oznakama upozorenja i njihova kategorizacija prema CLP-u

Akutna toksičnost	
Kategorija 1. i 2.	Kategorija 3.
H300 Smrtonosno ako se proguta (R28)	H301 Otrovnost ako se proguta (R25)
H310 Smrtonosno u dodiru s kožom (R27)	H311 Otrovnost u dodiru s kožom (R24)
H330 Smrtonosno ako se udiše (R23/26)	H331 Otrovnost ako se udiše (R23)
H304 Može biti smrtonosno ako se proguta i uđe u dišni sustav (R65)	EUH070 Otrovnost u dodiru s očima (R39/41)
Specifična toksičnost za ciljne organe	
Kategorija 1.	Kategorija 2.
H370 Oštećuje organe (R39/23, R39/24, R39/25, R39/26, R39/27, R39/28)	H371 Može uzrokovati oštećenje organa (R68/20, R68/21, R68/22)
H372 Oštećuje organe tijekom produljene ili ponavljane izloženosti (R48/25, R48/24, R48/23)	H373 Može uzrokovati oštećenje organa tijekom produljene ili ponavljane izloženosti (R48/20, R48/21, R48/22)
Izazivanje preosjetljivosti dišnih putova i kože	
Kategorija 1.A	Kategorija 1.B
H317: Može izazvati alergijsku reakciju kože (R43)	H317: Može izazvati alergijsku reakciju kože (R43)
H334: Može izazvati alergiju ili simptome astme ili dišne tegobe ako se udiše (R42)	H334: Može izazvati alergiju ili simptome astme ili dišne tegobe ako se udiše (R42)
Karcinogeni, mutageni ili reproduktivno toksični	
Kategorija 1.A i 1.B	Kategorija 2.
H340 Može prouzročiti genetska oštećenja (R46)	H341 Sumnja na moguća genetska oštećenja (R68)

Karcinogeni, mutageni ili reproduktivno toksični	
Kategorija 1.A i 1.B	Kategorija 2.
H350 Može prouzročiti rak (R45)	H351 Sumnja na moguće uzrokovanje raka (R40)
H350i Može prouzročiti rak ako se udiše (R49)	
H360F Može štetno djelovati na plodnost (R60)	H361f Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost (R62)
H360D Može naškoditi nerođenom djetetu (R61)	H361d Sumnja na moguće štetno djelovanje na nerođeno dijete (R63)
H360FD Može štetno djelovati na plodnost. Može naškoditi nerođenom djetetu (R60, R60/61)	H361fd Sumnja na štetno djelovanje na plodnost. Sumnja na moguće štetno djelovanje na nerođeno dijete (R62/63)
H360Fd Može štetno djelovati na plodnost. Sumnja na moguće štetno djelovanje na nerođeno dijete (R60/63)	H362 Može štetno djelovati na djecu koja se hrane majčinim mlijekom (R64)
H360Df Može naškoditi nerođenom djetetu. Sumnja na moguće štetno djelovanje na plodnost (R61/62)	
Opasno za vodeni okoliš	
Kategorija 1. i 2.	Kategorija 3. i 4.
H400 Vrlo otrovno za vodeni okoliš (R50)	H412 Štetno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima (R52/53)
H410 Vrlo otrovno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima (R50/53)	H413 Može uzrokovati dugotrajne štetne učinke na vodeni okoliš (R53)
H411 Otrovno za vodeni okoliš s dugotrajnim učincima (R51/53)	
Opasno za ozonski sloj	
EUH059 Opasno za ozonski sloj (R59)	

14.(b) Odstupanja koja se primjenjuju na skupine tvari za tekstile

U skladu s člankom 6. stavkom 7. Uredbe (EZ) br. 66/2010 u pogledu skupina tvari iz tablice 6. izričito se odobrava odstupanje od zahtjeva utvrđenih kriterijem 14. (a) te u skladu s uvjetima odstupanja opisanima u tablici 6. Za svaku skupinu tvari svi uvjeti odstupanja predviđaju se za određeno razvrstavanje prema opasnosti. Ta se odstupanja primjenjuju i na tvari dodane umjetnim sintetičkim ili celuloznim vlaknima tijekom njihove proizvodnje.

Tablica 6.

Razvrstavanja prema opasnosti od kojih se odstupa, po skupini proizvoda

Tvari koje konačnom proizvodu daju određena svojstva		
Skupina tvari	Razvrstavanja prema opasnosti od kojih se odstupa	Uvjeti odstupanja
i. Bojila za bojenje i nepigmentni tisak	H301, H311, H331, H317, H334	Bojadisaonice i tiskarske radionice uporabljaju besprašna bojila ili uređaje za automatsko doziranje i raspršivanje boje kako bi se za radnike na najmanju mjeru svela opasnost od izloženosti;
	H411, H412, H413	U pogledu postupaka bojenja u kojima se koriste reaktivna, direktna, indigoidna, sumporna bojila razvrstana u te razrede treba ispuniti najmanje jedan od sljedećih uvjeta: — uporaba bojila visokog afiniteta; — postotak škarta ispod 3,0 %; — uporaba uređaja za slaganje boja; — provođenje standardnih radnih postupaka tijekom postupaka bojenja; — uporaba sredstva za uklanjanje boje radi pročišćavanja otpadnih voda u skladu s kriterijem 16.(a). Iz ovih uvjeta izuzimaju se bojenje otopina i/ili digitalno tiskanje.
ii. Inhibitori plamena	H317 (1B), H373, H411, H412, H413	— Proizvod mora biti namijenjen za uporabu u proizvodima u pogledu kojih treba ispuniti zahtjeve za zaštitu od požara propisane normama ISO, EN, normama država članica ili normama i propisima o nabavi u javnome sektoru. — Proizvod ispunjava zahtjeve u pogledu trajnosti svojstava (vidjeti kriterij 25.)
	Odobrava se odstupanje od H351 u odnosu na primjenu sinergista anti-monovog trioksida kao premaza za podloge tekstilnih proizvoda namijenjenih unutarnjem uređenju.	— Proizvod mora biti namijenjen za uporabu u proizvodima u pogledu kojih treba ispuniti zahtjeve za zaštitu od požara propisane normama ISO, EN, normama država članica ili normama i propisima o nabavi u javnome sektoru. — Emisije u zrak na radnome mjestu na kojem se primjenjuje inhibitor plamena u tekstilnim proizvodima ispunjavaju graničnu vrijednost profesionalne izloženosti na radnom mjestu od 0,50 mg/m³ tijekom osam sati.
iii. Optička bjelila	H411, H412, H413	Optička bjelila mogu se primijeniti samo u sljedećim slučajevima: — pri tisku bijelom bojom; — radi postizanja većeg sjaja uniformi i radne odjeće; — kao aditivi tijekom proizvodnje poliamida i poliestera s recikliranim udjelom.

▼ B

Tvari koje konačnom proizvodu daju određena svojstva

Skupina tvari	Razvrstavanja prema opasnosti od kojih se odstupa	Uvjeti odstupanja
iv. Repelenti vode, nečistoća i mrlja	H413	Repelent i produkti nastali njegovom razgradnjom moraju biti: — lako i/ili inherentno biorazgradivi, ili — nebioakumulativni u vodenom okolišu, uključujući i vodeni sediment. Proizvod mora ispunjavati zahtjeve u pogledu trajnosti svojstava (vidjeti kriterij 25.)

▼ B

Druge rezidualne tvari koje mogu biti pronađene na konačnom proizvodu

▼ M1

v. Pomoćne kemikalije koje uključuju: nosače, sredstva za ujednačavanje, disperzante, tenzide, zgušnjivače, veziva	H301, H311, H331, H371, H373, H317 (1B), H334, H411, H412, H413, EUH070	Recepture se formuliraju s pomoću sustava za automatsko doziranje, a postupci su u skladu sa standardnim radnim postupcima. Tvari koje su razvrstane kao H311, H331, H317 (1B) nisu prisutne u konačnom proizvodu u koncentracijama većima od 1,0 % masenog udjela.
--	---	--

▼ B

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dobavlja izjave o sukladnosti svakog proizvodnog pogona za bojenje, tisak i završnu obradu te, prema potrebi, njihovih dobavljača kemikalija. Njima se izjavljuje da sljedeće tvari, ako su korištene u proizvodnim recepturama, kao i bilo koje uporabljene dodatne funkcionalne tvari, a koje mogu ostati u konačnom proizvodu, ne ispunjavaju kriterije u pogledu razvrstavanja u jedan ili više razreda opasnosti i upozorenja navedenih u tablici 5.:

- biocidi
- bojila i pigmenti
- pomoćni nosači, sredstva za ujednačavanje i disperzanti
- optička sjajila
- zgušnjivači za tisak, vezivna sredstva i plastifikatori
- sredstva za međusobno vezivanje (od završne obrade koja obuhvaća lagano održavanje te tiska)
- inhibitori plamena i sinergisti
- repelenti vode, nečistoća i mrlja
- omekšivači tkanina

▼B

Ako su odobrena odstupanja u pogledu tvari u tablici 6., u izjavi se izričito navodi na koje se tvari odstupanje odnosi i dostavljaju se prateći dokazi kojima se dokazuje način ispunjavanja uvjeta odstupanja.

▼M1

Ako proizvodne formule uključuju pomoćne kemikalije koje su razvrstane s obzirom na opasnost kako je utvrđeno u odstupanju v., potrebna je provjera na temelju laboratorijskog ispitivanja konačnog ili prijelaznog proizvoda ili izračun prijenosa razvrstanih pomoćnih kemikalija iz proizvodnih postupaka na konačni proizvod.

▼B

Kako bi se potkrijepila izjava o razvrstavanju ili nerazvrstavanju, za svaku tvar dostavljaju se sljedeći tehnički podaci:

- i. U pogledu tvari koje nisu registrirane na temelju Uredbe (EZ) br. 1907/2006, odnosno čije razvrstavanje nije usklađeno s CLP-om: podaci o ispunjavanju zahtjeva navedenih u Prilogu VII. toj Uredbi;
- ii. U pogledu tvari koje su registrirane na temelju Uredbe (EZ) br. 1907/2006, no koje ne udovoljavaju zahtjevima u pogledu razvrstavanja prema CLP-u: podaci na temelju registracijskog spisa REACH-a kojima se potvrđuje da tvar nije razvrstana;
- iii. U pogledu tvari čije je razvrstavanje usklađeno (prema CLP-u) ili koje su samorazvrstane: STL-ovi, ako su dostupni. Ako nisu dostupni ili je tvar samorazvrstana, dostavljaju se podaci koji se odnose na razvrstavanje te tvari u razred opasnosti u skladu s Prilogom II. Uredbi (EZ) br. 1907/2006;
- iv. U slučaju smjesa: sigurnosno-tehnički listovi, ako su dostupni. Ako nisu dostupni, tada se dostavlja izračun za razvrstavanje smjese u skladu s pravilima iz Uredbe (EZ) br. 1272/2008 zajedno s podacima koji se odnose na razvrstavanje tih smjesa prema opasnosti u skladu s Prilogom II. Uredbi (EZ) br. 1907/2006.

Sigurnosno-tehnički list (STL) sastavlja se u skladu sa smjernicama u odjeljcima 2., 3., 9., 10., 11. i 12. Priloga II. Uredbi (EZ) br. 1907/2006 (zahtjevi za sastavljanje STL-a). Nepotpune STL-ove treba dopuniti izjavama dobavljača kemikalija.

Kriterij 15. Energetska učinkovitost tijekom pranja, sušenja i njegovanja

Podnositelj zahtjeva dokazuje da se energiju korištenu pri pranju, sušenju i njegovanju povezanu s fazama bojenja, tiska i završne obrade proizvoda sa znakom za okoliš mjeri i uspoređuje u okviru sustava gospodarenja energijom i emisijama ugljičnog dioksida.

Nadalje, on dokazuje da se u proizvodnim pogonima provodi barem minimalni broj najboljih raspoloživih tehnika (NRT), odnosno tehnika energetske učinkovitosti, kako je navedeno u tablici 7. te u Dodatku 3. ovoj Odluci.

Tablica 7.

Tehnike energetske učinkovitosti tijekom pranja, ispiranja i sušenja

Sustav najboljih raspoloživih tehnika	Obujam proizvodnje	
	< 10 tona po danu	> 10 tona po danu
1. Općenito gospodarenje energijom	Dvije tehnike	Tri tehnike
2. Postupci pranja i ispiranja	Jedna tehnika	Dvije tehnike
3. Sušenje i njegovanje s pomoću stroja za istezanje	Jedna tehnika	Dvije tehnike

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva za svaki proizvodni pogon u kojem se obavlja bojenje, tisak i završna obrada prikuplja izvješća sustava za gospodarenje energijom. Kao dokaz postojanja sustava za gospodarenje energijom prihvaća se norma ISO 50001 ili jednakovrijedni sustavi koji se odnose na energiju ili emisije ugljičnog dioksida.

Kao dokaz o provođenju najbolje raspoloživih tehnika dostavljaju se najmanje fotografije pogona, tehnički opisi svake tehnike i evaluacije postignute uštede energije.

Kriterij 16. Postupanje s emisijama u zrak i vodu**16.(a) Ispuštanje otpadnih voda iz mokre obrade**

Ispuštanje otpadnih voda u okoliš ne premašuje 20 g KPK/kg obrađenog tekstila. Ovaj se zahtjev primjenjuje na postupke tkanja, bojenja, tiska i završne obrade koji se primjenjuju u proizvodnji. Ovom se zahtjevu udovoljava tako što se mjeri nizvodno od postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda na lokaciji i/ili nizvodno od postrojenja izvan lokacije koje prihvaća otpadnu vodu iz tih pogona za preradu.

Ako se otpadne vode pročišćavaju na lokaciji i ispuštaju izravno u površinske vode, one ispunjavaju i sljedeće zahtjeve:

- i. pH između 6,0 i 9,0 (osim ako je pH prihvatne vode izvan tog raspona)
- ii. temperatura manja od 35 °C (osim ako je temperatura prihvatne vode veća od te vrijednosti)

Ako je uklanjanje boje nužno na temelju uvjeta odstupanja iz kriterija 14., ispunjavaju se sljedeći spektralni apsorpcijski koeficijenti:

- i. 436 nm (žuti sektor) 7 m-1
- ii. 525 nm (crveni sektor) 5 m-1
- iii. 620 nm (plavi sektor) 3 m-1

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva uz izjavu o sukladnosti dostavlja detaljnu dokumentaciju i izvješća o ispitivanju primjenom norme ISO 6060 i norme ISO 7887 te dokazuje sukladnost s ovim kriterijem na temelju mjesečnih prosjeka za šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva. Podacima se dokazuje sukladnost proizvodnog pogona ili, ako se otpadne vode pročišćavaju izvan lokacije, subjekta koji obavlja pročišćavanje otpadnih voda.

▼B

16.(b) Emisije u zrak tijekom postupaka tiska i završne obrade

Ukupne emisije organskih spojeva kako su definirane Direktivom Vijeća 1999/13/EZ ⁽¹⁾ iz proizvodnih pogona za tisak i završnu obradu tekstilnih proizvoda koji se koriste za proizvodnju proizvoda sa znakom za okoliš ne premašuju 100,0 mg C/Nm³.

Ako se postupcima presvlačenja i sušenja tekstila omogućuje uporaba i ponovna uporaba otapala, primjenjuje se granična vrijednost za emisije od 150,0 mg C/Nm³.

Postupci završne obrade uključuju termofiksaciju, obradu na termosol uređaju, presvlačenje i impregnaciju tekstila, uključujući njihova zasebna postrojenja za sušenje (istezanje).

▼M1

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dokazuje sukladnost u skladu s normom EN 12619 ili drugom jednakovrijednom normom. Prihvaća se i izračun emisija organskih spojeva na temelju metode opisane u najnovijem referentnom dokumentu Europske komisije o najboljim raspoloživim tehnikama za tekstilnu industriju. Mjesečni se prosjeci ukupnih emisija organskih spojeva iz proizvodnih pogona dostavljaju za šest mjeseci koji prethode zahtjevu. Ako se otapala oporabljaju i ponovno upotrebljavaju, dostavljaju se podaci o praćenju kojima se dokazuje djelovanje tih sustava.

▼B

4. KRITERIJ PRIKLADNOSTI ZA UPORABU

Kriteriji iz ovog odjeljka primjenjuju se na prijelazne i pletene materijale i na konačni proizvod.

Kriterij 17. Promjene veličine tijekom pranja i sušenja

Promjene veličine nakon pranja i sušenja pri temperaturama i uvjetima kućnog ili industrijskog pranja ne premašuju one navedene u tablici 8.

Tablica 8.

Odstupanja u pogledu promjena veličine tijekom pranja i sušenja

Tekstilni proizvodi ili vrsta materijala	Promjene veličine tijekom pranja i sušenja
Pleteni materijali	± 4,0 %
Grubo pleteni	± 6,0 %
Isprepletana vlakna	± 5,0 %
Tkani materijali:	
— pamuk i mješavine pamuka	± 3,0 %
— mješavine vune	± 2,0 %
— sintetička vlakna	± 2,0 %

⁽¹⁾ Direktiva Vijeća 1999/13/EZ od 11. ožujka 1999. o ograničenju emisija hlapivih organskih spojeva koji nastaju pri upotrebi organskih otapala u određenim aktivnostima i postrojenjima (SL L 85, 29.3.1999., str. 1.).

▼B

Tekstilni proizvodi ili vrsta materijala	Promjene veličine tijekom pranja i sušenja
Sokne i čarape	± 8,0 %
Kupaonsko rublje, uključujući frotirne ručnike i tkanine sa sitnim rebrima	± 8,0 %
Tkanine za presvlačenje namještaja koje se mogu prati i skidati - zavjese i tkanine za namještaj	± 2,0 %
— inlet madraca	± 3,0 %
Netkani materijali	
— inlet madraca	± 5,0 %
— sve ostale tkanine	± 6,0 %

Ovaj se kriterij ne primjenjuje na:

- (a) vlakna ili pređu,
- (b) proizvode na kojima je jasno naznačeno „samo za kemijsko čišćenje” ili istovrijedni tekst,
- (c) tkanine za namještaj koje se ne mogu prati i skidati.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima primjenom normi prikladnih za proizvod.

Na kućno se pranje primjenjuje norma EN ISO 6330 u kombinaciji s normom EN ISO 5077 na sljedeći način: tri pranja na temperaturama naznačenim na proizvodu, a sušenje u bubnju nakon svakog ciklusa pranja.

Na komercijalno pranje u industrijskim praonicama rublja primjenjuje se norma ISO 15797 u kombinaciji s normom EN ISO 5077 i to se pere na temperaturi od najmanje 75 °C ili kako je naznačeno u normi za vlakna i izbjeljivanje. Na oznaci proizvoda naznačuje se način sušenja.

Alternativno se na inlet madraca koji se može prati i skidati može primijeniti norma EN ISO 6330 u kombinaciji s normom EN 25077. Osim ako je na oznaci proizvoda drukčije naznačeno, standardni su uvjeti pranje 3A (60 °C) i sušenje C (ravno sušenje).

Kriterij 18. Otpornost boje na pranje

Otpornost boje na pranje je najmanje na razini 3 do 4 za promjenu boje i najmanje na razini 3 do 4 za mrlje.

Ovaj se kriterij ne odnosi na proizvode na kojima je jasno naznačeno „samo za kemijsko čišćenje” ili istovrijedni tekst (ako je za takve proizvode uobičajeno da imaju oznaku), na bijele proizvode ili proizvode koji nisu obojani niti tiskani, ili na tkanine za pokućstvo koje se ne mogu prati.

Procjena i provjera: U pogledu kućnog pranja podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima primjenom ispitne metode: ISO 105 C06 (jedno pranje, na temperaturi koja je označena na proizvodu, s praškom od perborata).

▼ B

Na komercijalno pranje u industrijskim praonicama rublja primjenjuje se norma ISO 15797 u kombinaciji s normom ISO 105 C06 i to se pere na temperaturi od najmanje 75 °C ili kako je naznačeno u normi za vlakna i izbjeljivanje.

Kriterij 19. Otpornost boje na znojenje (kiselo, lužnato)

Otpornost boje na znojenje (kiselo i alkalno) je najmanje na razini 3 do 4 (promjena boje i mrlje). Međutim, dopušta se razina 3 ako je tkanina tamno obojena (standardna dubina > 1/1) i ujedno izrađena od regenerirane vune. Ovaj se kriterij ne odnosi na bijele proizvode, na proizvode koji nisu obojani ni tiskani, te na tkanine za pokućstvo, zavjese ili slične tekstilne proizvode namijenjene unutarnjem uređenju.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima s pomoću sljedeće ispitne metode: ISO 105 E04 (kiselo i lužnato, usporredba s tkaninom koja se sastoji od više vlakana).

Kriterij 20. Otpornost boje na mokro trljanje**▼ M1**

Otpornost boje na mokro trljanje najmanje je na razini 2–3. Razina 2 dopuštena je za tamno traper platno, a razina 1 za sve ostale nijanse traper platna.

▼ B

Ovaj se kriterij ne odnosi na bijele proizvode te na proizvode koji nisu obojani niti tiskani.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima primjenom sljedeće ispitne metode: ISO 105 X12.

Kriterij 21. Otpornost boje na suho trljanje**▼ M1**

Otpornost boje na suho trljanje najmanje je na razini 4. Razina 3–4 dopuštena je za tamno traper platno, a razina 2–3 za sve ostale nijanse traper platna.

▼ B

Ovaj se kriterij ne odnosi na bijele proizvode, na proizvode koji nisu obojani niti tiskani te na zavjese ili slične tekstilne proizvode namijenjene unutarnjem uređenju.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima primjenom sljedeće ispitne metode: ISO 105 X12.

Kriterij 22. Otpornost boje na svjetlost

Za tkanine namijenjene za pokućstvo, zavjese ili draperije otpornost boje na svjetlost je najmanje na razini 5. Za sve ostale proizvode otpornost boje na svjetlost je najmanje na razini 4.

Međutim, dopuštena razina je 4 ako su tkanine namijenjene za pokućstvo, zavjese ili draperije svijetlo obojane (standardna dubina < 1/12) i ujedno izrađene od više od 20 % vune ili drugih keratinskih vlakana, ili od više od 20 % svile, ili od više od 20 % lana ili drugih likovih vlakana.

Ovaj se kriterij ne odnosi na inlet madraca, zaštitu madraca ili donje rublje.

▼B

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima primjenom sljedeće ispitne metode: ISO 105 B02.

Kriterij 23. Otpornost proizvoda za čišćenje na pranje i sposobnost njihova upijanja

Proizvodi za čišćenje otporni su na pranje i upijajući u skladu s odgovarajućim parametrima ispitivanja naznačenima u tablicama 9. i 10. Ispitivanje u odnosu na sposobnost upijanja ne primjenjuje se na upredenu pređu.

Tablica 9.

Vrijednosti i parametri koji se odnose na otpornost proizvoda za čišćenje na pranje

Tekstilni proizvodi za čišćenje ili vrsta materijala	Broj pranja	Temperatura	Referentno ispitivanje EN ISO 6630
Tkani i netkani proizvodi namijenjeni mokrom čišćenju	80	40 °C	Postupak 4N
Proizvodi od mikrovlakana za brisanje prašine	200	40 °C	Postupak 4N
Proizvodi od recikliranih tekstilnih vlakana	20	30 °C	Postupak 3G
Navlake za pranje podova	200	60 °C	Postupak 6N
Krpe za pranje podova	5	30 °C	Postupak 3G

Tablica 10.

Vrijednosti i parametri koji se odnose na sposobnost upijanja proizvoda za čišćenje

Tekstilni proizvodi za čišćenje ili vrsta materijala	Sposobnost upijanja tekućine
Proizvodi od recikliranih tekstilnih vlakana	≤ 10 sekundi
Proizvodi od mikrofibre za čišćenje površina i podova	≤ 10 sekundi
Tkani i netkani proizvodi namijenjeni mokrom čišćenju	≤ 10 sekundi
Proizvodi za pranje podova	≤ 10 sekundi

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima primjenom sljedeće ispitne metode prema potrebi: EN ISO 6330 i EN ISO 9073-6. U pogledu svih proizvoda i materijala ispitivanje u skladu s EN ISO 6330 provodi se s pomoću perilice rublja tipa A.

Kriterij 24. Otpornost tkanina na piling i abraziju

Netkani materijali i pleteni odjevni predmeti, dodaci i prekrivači izrađeni od vune, mješavina vune i poliester (uključujući flis) otporni su na piling te postižu najmanje 3.

Tkane pamučne tkanine koje se koriste za odjevne predmete otporne su na piling te postižu najmanje 3. Hulahopke i tajice od poliamida otporne su na piling te postižu najmanje 2.

▼B

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća ispitivanja koja su prema potrebi provedena na podlozi:

— Pleteni i netkani proizvodi: ISO 12945-1 metoda u komori za trenje

— Tkani materijali: ISO 12945-2 Martindalova metoda

Kriterij 25. Trajnost svojstava

Proizvodi za završnu obradu, postupci i aditivi koji tekstilnim proizvodima daju svojstva odbojnosti vode, nečistoća i mrlja, vatrootpornosti i laganog održavanja (takozvana obrada protiv gužvanja ili obrada pritiskom i topline) tijekom njihove uporabe trajni su u skladu s vrijednostima i parametrima utvrđenima podkriterijem 25. točkama (a), (b) i (c).

U odnosu na repelente vode, ulja i mrlja potrošačima se daju smjernice o načinu zadržavanja svojstava proizvoda za završnu obradu koji su primijenjeni na proizvod.

Iz ovih se zahtjeva izuzimaju tekstilna vlakna, tkanine i membrane koje konačnom proizvodu daju intrinzična funkcionalna svojstva.

Procjena i provjera: U pogledu proizvoda s intrinzičnim svojstvima podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima kojima dokazuju jednaku ili poboljšanu učinkovitost u usporedbi s alternativama koje se mogu primijeniti za završnu obradu.

25.(a) Svojstva repelenata vode, ulja i mrlja

Repelenti vode zadržavaju funkcionalnost koja iznosi 80 od ukupno 90 nakon 20 ciklusa kućnog pranja i ciklusa sušenja u bubnju pri 40 °C ili nakon 10 ciklusa industrijskog pranja i sušenja pri najmanje 75 °C.

Repelenti ulja zadržavaju funkcionalnost koja iznosi 3,5 od ukupno 4,0 nakon 20 ciklusa kućnog pranja i ciklusa sušenja u bubnju pri 40 °C ili nakon 10 ciklusa industrijskog pranja i sušenja pri najmanje 75 °C.

Repelenti mrlja zadržavaju funkcionalnost koja iznosi 3,0 od ukupno 5,0 nakon 20 ciklusa kućnog pranja i ciklusa sušenja u bubnju pri 40 °C ili nakon 10 ciklusa industrijskog pranja i sušenja pri najmanje 75 °C.

Kad se radi o odjevnim predmetima s lijepljenim šavovima, moguće je smanjiti temperaturu industrijskog pranja na 60 °C.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima koja su provedena u skladu sa sljedećim normama koje se primjenjuju ovisno o proizvodu:

U pogledu svih proizvoda ciklusa kućnog pranja ISO 6330 ili proizvoda ciklusa industrijskog pranja ISO 15797, u kombinaciji s:

— repelentima vode: ISO 4920

— repelentima ulja: ISO 14419

— repelentima mrlja: ISO 22958

▼B

25.(b) Svojstva inhibitora plamena

Proizvodi koje se mogu prati zadržavaju funkcionalnost nakon 50 ciklusa industrijskog pranja i sušenja u bubnju pri najmanje 75 °C. Proizvodi koji nisu namijenjeni pranju zadržavaju funkcionalnost nakon ispitivanja namakanjem.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima koja su provedena u skladu sa sljedećim normama, ovisno o proizvodu:

U pogledu ciklusa kućnog pranja ISO 6330 ili ciklusa komercijalnog pranja u praonici EN ISO 10528, oboje u kombinaciji s EN ISO 12138. Ako se tekstil ne skida, primjenjuje se norma BS 5651 ili jednakovrijedna.

25.(c) lagano održavanje (takozvana obrada protiv gužvanja ili obrada pritiskom i topline)

Proizvodi od prirodnih vlakana u pogledu glatkoće tkanine postižu ocjenu SA-3, a proizvodi od miješanih prirodnih i sintetičkih vlakana postižu SA-4 nakon 10 ciklusa kućnog pranja i sušenja pri 40 °C.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja izvješća o ispitivanjima koja su provedena u skladu s ispitnom metodom norme ISO 7768 za procjenu glatkoće tkanine nakon pranja.

5. KORPORATIVNA DRUŠTVENA ODGOVORNOST (KDO)

▼M1

Kriteriji 26. i 27. odnose se na radne uvjete i ljudska prava na poslu. Kriterij 26. primjenjuje se na faze izrade krojeva i proizvodnje tekstilnih proizvoda, a kriterij 27. izričito se primjenjuje na proizvodnju traper platna.

▼B**Kriterij 26. Osnovna načela i prava na poslu**

Podnositelji zahtjeva osiguravaju poštovanje osnovnih načela i prava na poslu u pogonima za izradu krojeva i proizvodnju odobrenih proizvoda, a kako su opisana u temeljnim standardima rada Međunarodne organizacije rada (*International Labour Organization* – ILO), inicijativi UN-a Global Compact te smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća. Za potrebe provođenja provjere upućuje se na sljedeće temeljne standarde rada ILO-a:

- 029 prisilni rad
- 087 sloboda udruživanja i zaštita prava na organiziranje
- 098 pravo na organiziranje i kolektivno pregovaranje
- 100 jednaka naknada
- 105 ukidanje prisilnog rada
- 111 diskriminacija (zapošljavanje i zanimanje)
- 155 sigurnost i zdravlje na radu
- 138 konvencija o najnižoj dobi za zapošljavanje
- 182 ukidanje najgorih oblika dječjeg rada

Ovi se standardi priopćavaju pogonima za izradu krojeva i proizvodnju konačnih proizvoda.

▼M1

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dokazuje provjeru sukladnosti koju je obavila treća strana neovisnom provjerom ili koristeći se dokazima u obliku dokumenata, uključujući terenske posjete revizora tijekom postupka provjere znaka za okoliš koji se dodjeljuje odobrenim proizvodima koji se proizvode u pogonima za izradu krojeva i proizvodnju tekstilnih proizvoda. To se odvija nakon podnošenja zahtjeva te naknadno tijekom razdoblja valjanosti odobrenja ako se otvaraju novi proizvodni pogoni.

U zemljama u kojima je ratificirana Konvencija o inspekciji rada Međunarodne organizacije rada (ILO) iz 1947. (br. 81) te kad se nadzorom ILO-a utvrdi da je nacionalni sustav inspekcije rada učinkovit te da su područjem primjene sustava inspekcije obuhvaćena navedena područja ⁽¹⁾, prihvaća se provjera inspektora rada kojeg je imenovalo javno tijelo.

▼B**Kriterij 27. Ograničenja u pogledu pjeskarenja traper platna**

Ne dopušta se uporaba ručnog i mehaničkog pjeskarenja radi postizanja svojstva ispranog traper platna.

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja pojedinosti o svim pogonima u kojima se proizvode proizvodi od traper platna sa znakom za okoliš, zajedno s dokumentarnim dokazom i fotografijama alternativnih postupaka koji se primjenjuju radi postizanja izgleda ispranog traperera.

Kriterij 28. Podaci na znaku za okoliš EU-a

Neobvezna oznaka s poljem za tekst može sadržavati formulaciju odabranu iz sljedećeg

- Održiviji način proizvodnje tkanina (ili tekst odabran iz tablice 11. u nastavku)
- Proizvodni postupci uz manje onečišćenja
- Ograničenja u pogledu opasnih tvari
- Ispitano na trajnost

Tablica 11.

Tekst koji se može pojaviti uz znak za okoliš ovisno o sadržaju proizvoda

Korištena vlakna	Specifikacija proizvodnje	Tekst koji se može prikazati
Pamučna vlakna	Udio organskog pamuka veći od 50 %	Izrađeno od xx % organskog pamuka Upotrijebljen samo pamuk bez GMO-a
	Udio organskog pamuka veći od 95 %	Izrađeno od organskog pamuka Upotrijebljen samo pamuk bez GMO-a
	Udio pamuka u čijem je uzgoju primijenjen integrirani pristup tretiranju štetočina (IPM) veći od 70 %	Pamuk uzgajan uz manju uporabu pesticida

▼M1

⁽¹⁾ Vidjeti ILO NORMLEX (<http://www.ilo.org/dyn/normlex/en>) i popratne smjernice u Korisničkom priručniku.

▼B

Korištena vlakna	Specifikacija proizvodnje	Tekst koji se može prikazati
Umjetna celulozna vlakna	Udio certificirane održive celuloze veći od 25 %	Izrađeno korištenjem xx % drva iz održivih šuma
	Udio certificirane održive celuloze veći od 95 %	Izrađeno korištenjem drva iz održivih šuma
Poliamid	Udio recikliranih vlakana veći od 20 %	Izrađeno od xx % recikliranog najlona
	Udio recikliranih vlakana veći od 95 %	Izrađeno s recikliranim najlonom
Poliester	Udio recikliranih vlakana veći od 50 %	Izrađeno od xx % recikliranog poliestera
	Udio recikliranih vlakana veći od 95 %	Izrađeno s recikliranim poliesterom

Procjena i provjera: Podnositelj zahtjeva dostavlja primjerak ambalaže proizvoda na kojoj se vidjeti znak za okoliš, zajedno s izjavom o sukladnosti s ovim kriterijem.

Dodatak 1.

**POPIS OGRANIČENIH TVARI KOJI SE ODNOSI NA TEKSTILNE
PROIZVODE SA ZNAKOM ZA OKOLIŠ EU-AL**

U popisu ograničenih tvari povezanom sa znakom za okoliš EU-a navode se ograničenja koja se primjenjuju na sljedeće proizvodne faze u opskrbnom lancu tekstilnih proizvoda.

- (a) pređenje vlakana i pređe
- (b) bijeljenje i prethodna obrada
- (c) bojenje tekstila
- (d) postupci tiska
- (e) postupci završne obrade
- (f) sve proizvodne faze
- (g) konačni proizvod

Niz ograničenja pod točkom (g) primjenjuje se i na konačni proizvod za koji se može zatražiti provođenje analitičkog ispitivanja.

(a) *Ograničenja koja se primjenjuju na pređenje i tkanje vlakana i pređe*

Skupina tvari	Područje primjene ograničenja	Granične vrijednosti	Zahtjevi u pogledu provjere
i. Pripravci za rastezanje vlakna i pređe Primjenjivost Postupci pređenja	Najmanje 95 % (suhe težine) sastavnih tvari je lako biorazgradivo. U svim se slučajevima uzima u obzir zbroj svih komponenti.	Lako biorazgradivo: 70-postotna razgradivost otopljenog organskog ugljika unutar 28 dana ili 60-postotno maksimalno teoretsko osiromašenje kisika ili stvaranje ugljikova dioksida unutar 28 dana.	Provjera: Izjava dobavljača kemikalija koja se potkrepljuje rezultatima ispitivanja primjenom normi OECD ili ISO Ispitna metoda: OECD 301 A, ISO 7827 OECD 301 B, ISO 9439 OECD 301 C, (2) OECD 301 D, ISO 10708 OECD 301 E, OECD 301 F, ISO 9408
ii. Dodaci otopinama za pređu, dodaci za pređu i pripravci za osnovnu pređu (uključujući ulja za grebanje, proizvode za završnu obradu pređe i sredstva za podmazivanje) Primjenjivost: Postupci primarnog pređenja	Najmanje 90 % (suhe težine) sastavnih tvari je lako biorazgradivo, inherentno biorazgradivo ili odstranjivo u postrojenjima za pročišćavanje otpadnih voda. U svim se slučajevima uzima u obzir zbroj svih komponenti.	Lako biorazgradivo: Vidjeti definiciju pod točkama (a)(ii) Inherentno biorazgradivo: 70-postotna razgradivost otopljenog organskog ugljika unutar 28 dana ili 60-postotno maksimalno teoretsko osiromašenje kisika ili stvaranje ugljikova dioksida unutar 28 dana. Odstranjivost: 80-postotna razgradivost otopljenog organskog ugljika unutar 28 dana	Provjera: Izjava dobavljača kemikalija koja se potkrepljuje rezultatima ispitivanja primjenom normi OECD ili ISO Ispitna metoda: Vidjeti točke (a)(ii) u vezi s ispitivanjima lake biorazgradivosti. Ispitivanja inherentne biorazgradivosti koja se prihvaćaju: ISO 14593 OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B, ISO 9888 OECD 302 C, Ispitivanja odstranjivosti: OECD 303A/B ISO 11733

▼B

(b) Ograničenja koja se primjenjuju na bijeljenje

Skupina tvari	Područje primjene ograničenja	Granične vrijednosti	Zahtjevi u pogledu provjere
Bijeljenje pređe, vlakana i konačnih proizvoda Primjenjivost: Sve vrste vlakana	Za izbjeljivanje pređe, tkanina, pletenih proizvoda i konačnih proizvoda ne koriste se sredstva na bazi klora, a iznimka su umjetna celulozna vlakna.	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava o nekorištenju za svaku proizvodnu fazu

(c) Ograničenja koja se primjenjuju na bojadisaonice

Skupina tvari	Područje primjene ograničenja	Granične vrijednosti	Zahtjevi u pogledu provjere
i. Halogenirani nosači Primjenjivost: Poliester, mješavine vune i poliester, akril i poliamid ako se koriste disperzivna bojila.	Halogenirani pospješivači bojenja (nosači) ne koriste se za bojenje sintetičkih vlakana i tkanina ili mješavina poliester i vune. Primjeri nosača su 1,2 diklorobenzen, 1,2,4-triklorobenzen, klorofenoksietanol.	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava dobavljača kemikalija o nekorištenju, zajedno sa STL-om.
ii. Azo bojila Primjenjivost: Primjena boja iz Dodatka 2. na akrilna, pamučna, poliamidna i vunena vlakna te pletene proizvode i tkanine.	Ne koriste se azo bojila koja se mogu razgraditi u aromatske amine za koje se zna da su karcinogeni. U Dodatku 2. nalazi se popis ograničenih arilamina te okvirni popis azo bojila koja se mogu razgraditi u arilamine. Drugi popis treba koristiti kao smjernicu za bojila koja se ne smiju koristiti. Granične vrijednosti arilamina primjenjuju se na konačni proizvod.	30 mg/kg za svaki amin ⁽¹⁾	Provjera: Ispitivanje konačnog proizvoda provodit će se u skladu s navedenim. Ispitna metoda: EN 14362-1 i 3.
iii. CMR bojila (karcinogena, mutagena ili toksična za reprodukciju) Primjenjivost: Svi proizvodi.	Ne koriste se bojila koja su karcinogena, mutagena ili toksična za reprodukciju. U Dodatku 2. nalazi se popis CMR bojila koja se ne koriste.	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava dobavljača kemikalija o nekorištenju, zajedno sa STL-om.
iv. Bojila koja mogu izazvati preosjetljivost Primjenjivost: poliester, - akril, - poliamid Elastični ili rastezljivi odjevni predmeti koji dolaze u dodir s kožom, odnosno donje rublje	Ne koriste se bojila koja mogu izazvati preosjetljivost. U Dodatku 2. nalazi se popis bojila koja mogu izazvati preosjetljivost, a koja se ne koriste.		Provjera: Izjava dobavljača kemikalija o nekorištenju, zajedno sa STL-om.

▼B

Skupina tvari	Područje primjene ograničenja	Granične vrijednosti	Zahtjevi u pogledu provjere
v. Bojila od nagriza- jućeg kroma Primjenjivost: Vuna, poliamid	Ne koriste se bojila od nagriza- jućeg kroma.	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava dobavljača kemikalija o nekorištenju, zajedno sa STL-om.
vi. Metalkompleksna bojila Primjenjivost: Poliamid, vuna, celu- lozna vlakna	Dopušta se uporaba metalkomple- ksnih bojila zasnovanih na bakru, kromu i niklu isključivo za boje- nje: — vunenih vlakana — poliamidnih vlakana — mješavina vune i/ili poliamida s umjetnim celuloznim vlak- nima	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava dobavljača kemikalija o nekorištenju, zajedno sa STL-om

(¹) Treba poduzeti mjere kako bi se izbjegli lažno pozitivni nalazi u pogledu prisutnosti 4-aminoazobenzena.

(d) *Ograničenja koja se primjenjuju na postupke tiska*

Tisak			
i. Bojila i pigmenti	Bojila i pigmenti koji se koriste za tisak tekstila sa znakom za okoliš u skladu su s ograničenjima koja se primjenjuju na bojadisaonice (vidjeti odjeljak c ovog Dodatka).	Molim, pogledajte ograničenja koja se primjenjuju na bojadi- saonice (odjeljak c)	Provjera: Kako je navedeno za bojadi- saonice
ii. Paste za tisak Primjenjivost: Ako se primjenjuje tisak	Paste za tisak ne sadržavaju više od 5 % hlapivih organskih spojeva (HOS). Oni mogu obuh- vaćati: — alifatske ugljikovodike (C10 - C20) — monomere poput akrilata, vinil acetata, stirena — monomere poput akrilonitrila, akrilamida, butadiena — alkohole, estere, poliole — formaldehid — estere fosforne kiseline — benzen kao nečistoća ugljiko- vodika gornjeg razmještaja — amonijak (npr. raspadanje ureje, biuret reakcija)	< 5,0 % masenog udjela HOS-eva	Provjera: Izjava podnositelja zahtjeva da nije bilo tiska ili Izjava tiskara koja se potkre- pljuje STL-om i/ili izračuni paste za tisak.

▼B

Tisak			
iii. Plastisoli Primjenjivost: Ako se primjenjuje tisak	Ne koriste se aditivi plastisola koji se dodaju vezivnim sredstvima, uključujući PVC i ograničene ftalate.	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava podnositelja zahtjeva da nije bilo tiska ili Izjava dobavljača kemikalija o nekorištenju, zajedno sa STL-om za aditive.

(e) *Ograničenja koja se primjenjuju na postupke završne obrade*

Funkcionalni proizvodi za završnu obradu, postupci i aditivi			
▼M1			
i. Biocidni proizvodi za završnu obradu koji konačnim proizvodima daju biocidna svojstva Primjenjivost: Svi proizvodi	Biocidni proizvodi (u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾) ne smiju se dodavati u vlakna, tkanine ili konačni proizvod kako bi im dali biocidna svojstva. Uobičajeni primjeri obuhvaćaju triklosan, nano-srebro, organske spojeve cinka, organske spojeve kositra, spojeve diklorofenila (ester), derivate benzimidazola i izotiazolinone.	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava podnositelja zahtjeva o nekorištenju
▼B			
ii. Otpornost na filcanje i skupljanje Primjenjivost: Ako je primijenjeno.	Halogenirane tvari ili pripravci primjenjuju se isključivo na trakama vunene pređe i neobrađenoj očišćenoj vuni.	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava prerađivača vune o nekorištenju.
▼M1			
iii. Postupci obrade repelentima vode, mrlja i ulja Primjenjivost: Ako su primijenjeni radi postizanja svojstva.	Ne upotrebljavaju se fluorirani repelenti vode, mrlja i ulja. U njih su uključeni perfluorirani i polifluorirani proizvodi za obradu. Nefluorirani proizvodi za obradu su lako i/ili konačno biorazgradivi ili nebioakumulativni u vodenom okolišu, uključujući i vodeni sediment. Osim toga, moraju biti u skladu i s kriterijem 25.(a) u pogledu prikladnosti za uporabu.	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava o nekorištenju uz koju pogoni za završnu obradu prilažu sigurnosno-tehnički list za upotrijebljene repelente. Ispitna metoda: nije primjenjivo

▼B

Funktionalni proizvodi za završnu obradu, postupci i aditivi			
iv. Inhibitori plamena Primjenjivost: Ako su primijenjeni te kako je navedeno za sinergiste.	Ne koriste se sljedeći inhibitori plamena: HBCDD – heksabromociklododekan PeBDE – pentabromodifenil eter OcBDE – oktabromodifenil eter DecaBDE – dekabromodifenil eter PBBs – polibromirani bifenili TEPA – tris-(aziridinil)-fosfinski TRIS – tris (2,3-dibromopropil) fosfat TCEP – tris(2-kloroetil)-fosfat Parafin, C10-C13, klorirani (SCCP)	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava o nekorištenju koja se potkrepljuje STL-om
	Odobrava se odstupanje u odnosu na primjenu sinergista antimonovog trioksida (H351) kao sinergista za premazivanje podloge tekstilnih proizvoda namijenjenih unutarnjem uređenju isključivo pod uvjetom da proizvod treba biti vatrootporan te da su ispunjeni zahtjevi u pogledu granične vrijednosti izloženosti na radnom mjestu.	Srednja vrijednost smjenske izloženosti ELV za 0,50 mg/m ³	Provjera: Ako je primijenjen antimonov oksid, podatke o praćenju dostavlja pogon za završnu obradu.

▼M1

(¹) Uredba (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda, tekst značajan za EGP (SL L 167, 27.6.2012., str. 1.).

▼B

(f) *Ograničenja koja se primjenjuju na sve proizvodne faze*

Posebno zabrinjavajuće tvari (Substances of Very High Concern – SVHC)			
i. Tvari koje se nalaze na popisu kandidata ECHA-e. Primjenjivost Svi proizvodi.	Osim ako je odobreno odstupanje, posebno zabrinjavajuće tvari koje su identificirane u skladu s člankom 59. Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (Uredba o REACH-u) kao tvari koje ispunjavaju kriterije iz članka 57. te Uredbe te koje su uvrštene na popis kandidata za moguće uvrštenje u Prilog XIV. Uredbi REACH („Popis kandidata”), a koji je važeći u vrijeme podnošenja zahtjeva, ili koje su namjerno korištene tijekom proizvodnih faza, nisu prisutne u konačnom proizvodu da konačnom proizvodu daju određeno svojstvo.	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava o sukladnosti njihova dobavljača kemikalija i to za svaku proizvodnu fazu.

▼ **B**

Posebno zabrinjavajuće tvari (Substances of Very High Concern – SVHC)

	Važeću listu kandidata moguće je pogledati na internetskoj stranici: http://echa.europa.eu/web/guest/candidate-list-table Odstupanja od izuzeća iz ovog kriterija ne mogu se odobriti u pogledu tvari koje su identificirane kao posebno zabrinjavajuće i uključene u popis predviđen člankom 59. Uredbe (EZ) br. 1907/2006, a koje su prisutne u proizvodu ili u bilo kojem homogenom dijelu proizvoda u koncentracijama većim od 0,10 % masenog udjela.		
--	---	--	--

▼ **M1**

Deterdženti, tenzidi, omekšivači i kompleksirajuća sredstva

ii. Svi deterdženti, tenzidi, omekšivači tkanina i kompleksirajuća sredstva Primjenjivost: Svi mokri postupci	Najmanje 95 % ukupne mase svih omekšivača tkanina, kompleksirajućih sredstava, deterdženata i tenzida koji se upotrebljavaju u pogonima za mokru obradu mora biti: — lako biorazgradivo u aerobnim uvjetima, ili — inherentno biorazgradivo, i/ili — odstranjivo u postrojenjima za pročišćavanje otpadnih voda. Referentna točka u vezi s biorazgradivosti treba biti ažurirana Baza podataka o sastojcima deterdženata: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_a_en.pdf	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava dobavljača kemikalija uz koju se prilaže sigurnosno-tehnički list i/ili rezultati ispitivanja primjenom normi OECD ili ISO Ispitna metoda: Vidjeti popis pripravaka za istezanje i pređenje (Dodatak 1.(a) točke i./ii.)
iii. Neionski i kationski deterdženti i tenzidi Primjenjivost: Svi mokri postupci	Neionski i kationski deterdženti i tenzidi koji se upotrebljavaju u svakom pogonu za mokru obradu koji su razvrstani kao opasni za vodeni okoliš u skladu s Uredbom (EZ) br. 1272/2008 moraju biti konačno biorazgradivi u anaerobnim uvjetima Referentna točka u vezi s biorazgradivosti treba biti Baza podataka o sastojcima deterdženata: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/documents/did_list/didlist_part_a_en.pdf	Nije primjenjivo	Provjera: Sigurnosno-tehnički list i/ili izjava dobavljača kemikalija uz koje se prilažu rezultati ispitivanja primjenom normi OECD ili ISO Ispitna metoda: EN ISO 11734, ECETOC br. 28 OECD 311

▼ **B**

Posebno zabrinjavajuće tvari (Substances of Very High Concern – SVHC)			
Pomoćne tvari			
▼ M1 iv. Pomoćne tvari korištene u pripravcima i formulacijama Primjenjivost: Svi proizvodi	Sljedeće se tvari ne koriste ni u kakvim pripravcima ili formulacijama za tekstilne proizvode te podliježu graničnim vrijednostima u pogledu prisustva tvari u konačnom proizvodu: nonilfenol, miješani izomeri 4-nonilfenol 4-nonilfenol, razgranati oktilfenol 4-oktilfenol 4- <i>tert</i> -oktilfenol	Ukupni zbroj 25 mg/kg	Provjera: Ispitivanje konačnog proizvoda Ispitna metoda: Ekstrakcija u otopini, nakon čega slijedi tekućinska kromatografija – masena spektrometrija (LC-MS)
	alkilfenoletooksilati (APEO-i) i njihovi derivati: polioksietiliran oktil fenol polioksietiliran nonil fenol polioksietiliran <i>p</i> -nonil fenol		Provjera: Ispitivanje konačnog proizvoda Ispitna metoda: ISO 18254
▼ B	Sljedeće se tvari ne koriste u bilo kojim pripravcima ili formulacijama za tekstilne proizvode: bis(hidrogenirani lojev alkil) dimetil amonijev klorid (DTDMAC) distearil dimetil amonijev klorid (DSDMAC) di(očvršli loj) dimetil amonijev klorid (DHTDMAC) etilen diamin tetra acetat (EDTA), dietilen triamin penta acetat (DTPA) 4-(1,1,3,3-tetrametilbutil)fenol 1-metil-2-pirolidon nitrilotri-octena kiselina (NTA)	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava dobavljača kemikalija o nekorisćenju, zajedno sa STL-om za sve proizvodne faze.

(g) Ograničenja koja se primjenjuju na konačni proizvod

i. Popis posebno zabrinjavajućih tvari kandidata za uvrštenje u pogledu kojih se odobrava odstupanje. Primjenjivost: Elastan, akril	N,N-dimetilacetamid (127-19-5) Sljedeće se granične vrijednosti primjenjuju na konačne proizvode koji sadržavaju elastan i akril:		Provjera: Ispitivanje konačnog proizvoda Ispitna metoda: Ekstrakcija u otopini, plinska kromatografija-masena spektrometrija (GC-MS) ili LC-MS
	— proizvodi za dojenčad i djecu starosti do 3 godine	0,001 % masenog udjela	
	— proizvodi u izravnom kontaktu s kožom	0,005 % masenog udjela	

▼ **B**

	— odjevni predmeti koji malo dolaze u kontakt s kožom te tekstili namijenjeni unutarnjem uređenju	0,005 % masenog udjela	
ii. Rezidue formaldehida Primjenjivost: Svi proizvodi. Posebni se uvjeti primjenjuju na odjevne predmete kod kojih su uporabljeni proizvodi za završnu obradu namijenjeni lakom održavanju (takozvana obrada protiv gužvanja ili obrada pritiskom i topline)	Sljedeće se vrijednosti primjenjuju na rezidualni formaldehid nakon uporabe proizvoda za završnu obradu namijenjenih lakom održavanju:		Provjera: Ispitivanje konačnog proizvoda na proizvode koji se koriste u završnoj obradi za lagano održavanje.
	— proizvodi za dojenčad i djecu starosti do 3 godine	16 ppm	U pogledu svih ostalih proizvoda obvezna je izjava o nekorištenju. Ispitna metoda: EN ISO 14184-1
	— svi proizvodi u izravnom kontaktu s kožom	16 ppm	
	— odjevni predmeti koji malo dolaze u kontakt s kožom te tekstili namijenjeni unutarnjem uređenju	75 ppm	

▼ **M1**

iii. Biocidi koji se koriste za zaštitu tekstila tijekom prijevoza i skladištenja. Primjenjivost: Svi proizvodi	Dopušta se uporaba isključivo biocida koji sadržavaju aktivne tvari koje su odobrene u skladu s Uredbom (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ . Podnositelji zahtjeva trebali bi pogledati najnoviji popis tvari koje podliježu autorizaciji: https://echa.europa.eu/web/guest/information-on-chemicals/biocidal-active-substances Ograničavaju se sljedeće tvari: — klorofenoli (njihove soli i esteri), — poliklorirani bifenili (PCB), — organokositreni spojevi, uključujući TBT, TPhT, DBT i DOT, — dimetil fumarat (DMFu)	Nije primjenjivo	Provjera: Izjava o nekorištenju prije otpreme i skladištenja koja se potkrepljuje sigurnosno-tehničkim listom.
iv. Ekstraktivni metali Primjenjivost: Svi proizvodi, s različitim graničnim vrijednostima za dojenčad i djecu do 3 godine	Sljedeće se granične vrijednosti primjenjuju na proizvode koji su namijenjeni dojenčadi i djeci do 3 godine:	mg/kg	Provjera: Ispitivanje konačnog proizvoda Ispitna metoda: Ekstrakcija – EN ISO 105-E04-2013 (otopina kiselog znoja)
	Antimon (Sb)	30,0	Detekcija – ICP-MS ili ICP-OES
	Arsen (As)	0,2	
	Kadmij (Cd)	0,1	

▼ **M1**

Krom (Cr)		
— tekstili obojeni složenim metalnim bojilima	1,0	
— svi ostali tekstili	0,5	
Kobalt (Co)	1,0	
Bakar (Cu)	25,0	
Olovo (Pb)	0,2	
Nikal (Ni)		
— tekstili obojeni složenim metalnim bojilima	1,0	
— svi ostali tekstili	0,5	
Živa (Hg)	0,02	
Sljedeće se granične vrijednosti primjenjuju na sve druge proizvode uključujući tekstile namijenjene unutarnjem uređenju:	mg/kg	Provjera: Ispitivanje konačnog proizvoda Ispitna metoda:
Antimon (Sb)	30,0	Ekstrakcija – DIN EN ISO 105-E04-2013 (otopina kiselog znoja)
Arsen (As)	1,0	Detekcija – ICP-MS ili ICP-OES
Kadmij (Cd)	0,1	
Krom (Cr)		
— tekstili obojeni složenim metalnim bojilima	2,0	
— svi ostali tekstili	1,0	
Kobalt (Co)		
— tekstili obojeni složenim metalnim bojilima	4,0	
— svi ostali tekstili	1,0	
Bakar (Cu)	50,0	
Olovo (Pb)	1,0	
Nikal (Ni)	1,0	
Živa (Hg)	0,02	

v. Presvlake, laminati i membrane Primjenjivost: Ako su ugrađeni u tekstilnu strukturu	Polimeri ne smiju sadržavati sljedeće ftalate: DEHP (Bis(2-etilheksil)-ftalat) BBP (butilbenzil-ftalat) DBP (dibutil-ftalat) DMEP (Bis2-metoksietil) ftalat DIBP (diizobutil-ftalat) DIHP (Di-C6-8-razgranati alkil ftalati) DHNUP (Di-C7-11-razgranati alkil ftalati) DHP (Di-n-heksil ftalat)	Ukupni zbroj 0,10 % masenog udjela	Provjera: Izjava o nekorisćenju koju dostavlja proizvođač polimera, koja se potkrepljuje STL-om u vezi s plastifikatorima uporabljenima u formulaciji. Ako nisu dostupni podaci, može se zahtijevati provođenje ispitivanja. Ispitna metoda: EN ISO 14389
	Flouropolimerne membrane i laminati mogu se koristiti za odjeću namijenjenu vanjskim prostorima te za tehničku odjeću namijenjenu vanjskim prostorima. Ne proizvode se primjenom perfluorooktanske kiseline (PFOA) ili bilo kojeg njezina većeg homologa kako je definirano u normi OECD.		Provjera: Izjava o sukladnosti proizvođača membrana ili laminata u pogledu proizvodnje polimera.
vi. Dodaci poput dugmadi, zakovica i patent zatvarača Primjenjivost: Ako su ugrađeni u strukturu odjevnog predmeta	U pogledu dodataka od metala:		Provjera: Ispitivanje sastava komponenti od metala.
	Migracijske granične vrijednosti primjenjuju se na nikl koji sadržava metalne slitine, a koje su u izravnom i produljenom kontaktu s kožom.	Nikl 0,5 µg/cm ² /tjedno	Ispitne metode: Za migraciju nikla EN 12472-2005 EN 1811-1998+A1-2008
	Dodatno se ispitivanje provodi na prisutnost sljedećih metala u pogledu kojih se primjenjuju sljedeće granične vrijednosti:		Za ostale metale Detekcija – GC-ICP-MS
	Olovo (Pb),	90 mg/kg	
	Kadmij (Cd)		
	— proizvodi namijenjeni dojenčadi i djeci starosti do 3 godine:	50 mg/kg	
	— svi ostali proizvodi, uključujući tekstile namijenjene unutarnjem uređenju:	100 mg/kg	
	Krom (Cr), ako postoji prevlaka od kroma	60 mg/kg	
	Živa (Hg)	60 mg/kg	
	Sljedeći se ftalati ne koriste u dodacima od plastike: — DEHP (Bis(2-etilheksil)-ftalat) — BBP (butilbenzil-ftalat) — DBP (dibutil-ftalat) — DMEP (Bis2-metoksietil) ftalat	Nije primjenjivo	Provjera: U pogledu formulacije plastike treba dostaviti STL.

▼B

— DIBP (diizobutil-ftalat) — DIHP (Di-C6-8-razgranati alkil ftalati) — DHNUP (Di-C7-11-razgranati alkil ftalati) — DHP (Di-n-heksil ftalat) Sljedeći se ftalati ne koriste u dječjoj odjeći ako postoji rizik od stavljanja dodataka u usta, npr. ključevi patent zatvarača: — DINP (di-izononil ftalat) — DIDP (di-izodecil ftalat) — DNOP (di-n-oktil ftalat)		
---	--	--

►**M1** ⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda (SL L 167, 27.6.2012., str. 1.). ◀

Dodatak 2.

OGRANIČENJA U POGLEDU BOJILA

(a) *Karcinogeni aromatski amini*

Arilamin	CAS broj
4-aminodifenil	92-67-1
Benzidin	92-87-5
4-kloro-o-toluidin	95-69-2
2-naftilamin	91-59-8
o-amino-azotoluen	97-56-3
2-amino-4-nitrotoluen	99-55-8
4-kloroanilin	106-47-8
2,4-diaminoanizol	615-05-4
4,4'-diaminodifenilmetan	101-77-9
3,3'-diklorobenzidin	91-94-1
3,3'-dimetoksibenzidin	119-90-4
3,3'-dimetilbenzidin	119-93-7
3,3'-dimetil-4,4'-diaminodifenilmetan	838-88-0
p-krezidin	120-71-8
4,4'-metilen-bis-(2-kloroanilin)	101-14-4
4,4'-oksidianilin	101-80-4
4,4'-tiodianilin	139-65-1
o-toluidin	95-53-4
2,4-diaminotoluen	95-80-7
2,4,5-trimetilanilin	137-17-7
4-aminoazobenzen	60-09-3
o-anisidin	90-04-0
2,4-ksilidin	95-68-1
2,6-ksilidin	87-62-7

▼B

(b) *Okvirni popis bojila koja se mogu razgraditi u karcinogene aromatske aminate*

Disperzivna bojila		
Disperzivno narančasta 60	Disperzivno žuta 7	
Disperzivno narančasta 149	Disperzivno žuta 23	
Disperzivno crvena 151	Disperzivno žuta 56	
Disperzivno crvena 221	Disperzivno žuta 218	
Temeljna bojila		
Temeljna smeđa 4	Temeljna crvena 114	
Temeljna crvena 42	Temeljna žuta 82	
Temeljna crvena 76	Temeljna žuta 103	
Temeljna crvena 111		
Kisela bojila		
C.I. Kiselo crna 29	C.I. Kiselo crvena 24	C.I. Kiselo crvena 128
C.I. Kiselo crna 94	C.I. Kiselo crvena 26	C.I. Kiselo crvena 115
C.I. Kiselo crna 131	C.I. Kiselo crvena 26:1	C.I. Kiselo crvena 128
C.I. Kiselo crna 132	C.I. Kiselo crvena 26:2	C.I. Kiselo crvena 135
C.I. Kiselo crna 209	C.I. Kiselo crvena 35	C.I. Kiselo crvena 148
C.I. Kiselo crna 232	C.I. Kiselo crvena 48	C.I. Kiselo crvena 150
C.I. Kiselo smeđa 415	C.I. Kiselo crvena 73	C.I. Kiselo crvena 158
C.I. Kiselo narančasta 17	C.I. Kiselo crvena 85	C.I. Kiselo crvena 167
C.I. Kiselo narančasta 24	C.I. Kiselo crvena 104	C.I. Kiselo crvena 170
C.I. Kiselo narančasta 45	C.I. Kiselo crvena 114	C.I. Kiselo crvena 264
C.I. Kiselo crvena 4	C.I. Kiselo crvena 115	C.I. Kiselo crvena 265
C.I. Kiselo crvena 5	C.I. Kiselo crvena 116	C.I. Kiselo crvena 420
C.I. Kiselo crvena 8	C.I. Kiselo crvena 119:1	C.I. Kiselo ljubičasta 12
Direktna bojila		
Direktno crna 4	Temeljna smeđa 4	Direktno crvena 13
Direktno crna 29	Direktno smeđa 6	Direktno crvena 17
Direktno crna 38	Direktno smeđa 25	Direktno crvena 21
Direktno crna 154	Direktno smeđa 27	Direktno crvena 24
Direktno plava 1	Direktno smeđa 31	Direktno crvena 26
Direktno plava 2	Direktno smeđa 33	Direktno crvena 22

Disperzivna bojila		
Direktno plava 3	Direktno smeđa 51	Direktno crvena 28
Direktno plava 6	Direktno smeđa 59	Direktno crvena 37
Direktno plava 8	Direktno smeđa 74	Direktno crvena 39
Direktno plava 9	Direktno smeđa 79	Direktno crvena 44
Direktno plava 10	Direktno smeđa 95	Direktno crvena 46
Direktno plava 14	Direktno smeđa 101	Direktno crvena 62
Direktno plava 15	Direktno smeđa 154	Direktno crvena 67
Direktno plava 21	Direktno smeđa 222	Direktno crvena 72
Direktno plava 22	Direktno smeđa 223	Direktno crvena 126
Direktno plava 25	Direktno zelena 1	Direktno crvena 168
Direktno plava 35	Direktno zelena 6	Direktno crvena 216
Direktno plava 76	Direktno zelena 8	Direktno crvena 264
Direktno plava 116	Direktno zelena 8,1	Direktno ljubičasta 1
Direktno plava 151	Direktno zelena 85	Direktno ljubičasta 4
Direktno plava 160	Direktno narančasta 1	Direktno ljubičasta 12
Direktno plava 173	Direktno narančasta 6	Direktno ljubičasta 13
Direktno plava 192	Direktno narančasta 7	Direktno ljubičasta 14
Direktno plava 201	Direktno narančasta 8	Direktno ljubičasta 21
Direktno plava 215	Direktno narančasta 10	Direktno ljubičasta 22
Direktno plava 295	Direktno narančasta 108	Direktno žuta 1
Direktno plava 306	Direktno crvena 1	Direktno žuta 24
Direktno smeđa 1	Direktno crvena 2	Direktno žuta 48
Direktno smeđa 1:2	Direktno crvena 7	
Direktno smeđa 2	Direktno crvena 10	

(c) *Bojila koja su karcinogena, mutagena ili toksična za reprodukciju ili mogu izazvati preosjetljivost*

Bojila koja su karcinogena, mutagena ili toksična za reprodukciju		
C.I. Kiselo crvena 26	C.I. Direktno crna 38	C.I. Disperzivno plava 1
C.I. Temeljna crvena 9	C.I. Direktno plava 6	C.I. Disperzivno narančasta 11
C.I. Temeljna ljubičasta 14	C.I. Direktno crvena 28	C.I. Disperzivno žuta 3

 Disperzivna bojila koja mogu izazvati preosjetljivost

C.I. Disperzivno plava 1	C.I. Disperzivno plava 124	C.I. Disperzivno crvena 11
C.I. Disperzivno plava 3	C.I. Disperzivno smeđa 1	C.I. Disperzivno crvena 17
C.I. Disperzivno plava 7	C.I. Disperzivno narančasta 1	C.I. Disperzivno žuta 1
C.I. Disperzivno plava 26	C.I. Disperzivno narančasta 3	C.I. Disperzivno žuta 3
C.I. Disperzivno plava 35	C.I. Disperzivno narančasta 37	C.I. Disperzivno žuta 9
C.I. Disperzivno plava 102	C.I. Disperzivno narančasta 76	C.I. Disperzivno žuta 39
C.I. Disperzivno plava 106	C.I. Disperzivno crvena 1	C.I. Disperzivno žuta 49

Dodatak 3.

**NAJBOLJE RASPOLOŽIVE TEHNIKE U PODRUČJU ENERGETSKE
UČINKOVITOSTI PRANJA, SUŠENJA I NJEGOVANJA**

Područje	Najbolje raspoložive tehnike (NRT)
1. Općenito energijom gospodarenje	1.1. Očitavanje na pojedinačnim brojilima, 1.2. Sustavi nadzora postupaka i automatske kontrole protoka, obujma punjenja, temperatura i vremena; 1.3. Izolacija cijevi, ventila i spojnica 1.4. Elektromotori i pumpe s frekventnim pretvaračima 1.5. Zatvoreni dizajn strojeva radi smanjenja gubitka pare 1.6. Ponovna uporaba vode i tekućina/recikliranje u serijskim postupcima 1.7. Oporaba topline, npr. voda za ispiranje, parni kondenzat, procesni ispušni zrak, plinovi koji nastaju izgaranjem
2. Postupci pranja i ispiranja	2.1. Uporaba rashladne vode kao procesne vode 2.2. Zamjena tehnike odvođenja vode tijekom pranja s pomoću preljeva slivnikom/utjecanjem vode 2.3. Uporaba „pametnih” tehnologija ispiranja s kontrolom protoka vode i uporabom već iskorištene vode 2.4. Instalacija izmjenjivača topline
3. Sušenje i njego vanje s pomoću strojeva za istezanje	3.1. Optimizacija protoka zraka 3.2. Izolacija kućišta 3.3. Instalacija učinkovitih sustava plamenika 3.4. Instalacija sustava za oporabu topline

Napomena:

Kao dodatak prethodno navedenim tehnikama uzimaju se u obzir nove najbolje raspoložive tehnike na koje tijela država članica EU-a upućuju i koje preporučuju nakon dana objave referentnog dokumenta Europske komisije o NRT-u za tekstilne proizvode BREF (2003.).